

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

ORGANISMUL INTERMEDIER
REGIONAL PENTRU POSDRU
REGIUNEA SUD-ESTUL P.O.V.

Project co-financed from the European Social Fund through the Sectorial Operational Programme Human Resources Development 2007 - 2013. Investing in people!

THE PROGRAM

Roma in the medical field Professionals

GUIDE TO GOOD PRACTICE

Project implemented by

ActiveWatch

Asociația Agenția de Monitorizare a Presei

Partners

ROMA
EDUCATION
FUND
ROMANIA

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

THE PROGRAM ROMA PROFESSIONALS IN THE MEDICAL FIELD

GUIDE TO GOOD PRACTICE

IONUT CODREANU, COORDINATING EDITOR

MARIA ADRIANA POPA, EDITOR

DAN ICHIMESCU, DTP

Bucharest, 2013

CONTENT

PROLOGUE	2
ABOUT PROJECT	4
SCHOLARSHIP PROGRAM.....	5
MENTORING RESULTS.....	6
TUTORING RESULTS	10
QUALIFICATION AND REQUALIFICATION	11
TESTIMONIALS	12
LESSONS LEARNED	51
MESSAGE FOR GRANT HOLDERS	54
EPILOGUE	55

PROLOGUE

A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program

Guide to Good Practice

Mircea Toma

President of ActiveWatch
Media Monitoring Agency

Engine of dreams

I was in Cluj-Napoca at a meeting to promote scholarships for potential candidates for our project supporting Roma students in the field of medicine.

One of the Roma grant-holders told us a story about what her grandmother said to her about school. "My dear, don't go there - because there's no point! Romanians are smarter than you."

She didn't listen - and disobedience was part of her successful journey, but the argument of her grandmother still exerts a powerful force on Roma communities. This lack of professional development of Roma children is a problem which our program proposes to tackle.

What answer can a Roma child give to this question: What do you want to be when you grow up?

If we want hope to exist, we need success stories to act as reference points. Do you know any Roma doctors? We could not find a single one who would acknowledge his or her Roma identity.

Is it worth for Roma to aspire to such a prestigious position of a great doctor, when not even one Roma doctor has yet to recognise their own ethnicity?

Will there be any change if a professional generation of Roma people can succeed?

Our project was born from our belief that the dreams of Roma children should have a chance of fulfilment without the struggle of uncertainty. Following the implementation of our project, today there are hundreds of young people at the threshold of achieving an impressive professional career. Two conditions are necessary for them to become professional engines of aspiration.

One is to be competent in their chosen career - that's why our program helps only students with good and excellent results.

The second condition is for them to acknowledge their Roma identity.

I am convinced that there are over one million Roma people disseminated through the entire Romanian population - Roma who became Romanians, or Hungarians, or Turks or any other ethnic group. There are also doctors who "were" Roma, but no longer recognise this in themselves.

Our hope is that our grant holders remain Roma even after they become successful in their careers and obtain an impressive status.

Children must know they can hope, and in realising their ambition, can show their grandparents that becoming a Roma doctor is achievable.

ABOUT THE PROJECT

The project **A Generation of Roma Specialists in the Medical Field** encourages young Roma to apply for courses and degrees in the health sector. Its aim is to combat prejudices regarding the perceived lack of interest from Roma in education and professions which require a high degree of qualification.

The project developed an integrated program of scholarship and personal development for Roma professionals in the medical system.

Between 2011-2012 and 2012-2013, 439 young Roma from Romania, interested in studying for a medical career, have become grant-holders in the program.

The candidates were selected based on their academic results and the strength of their motivation.

Also, grant-holders from this program volunteered to give free medical services to over 1,500 members of Roma communities throughout Romania.

The project was implemented in Romania by **ActiveWatch** - Media Monitoring Agency between January 2011 - December 2013.

The partners in the project were Roma Education Fund Romania, Romanian Association of Resident Physicians, The Center of Roma for Health Policies - SASTIPEN and the Open Society Institute.

A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program was cofinanced by the European Social Fund, which continued the activities from Roma Health Scholarship Program (RHSP), which was in action in Romania between 2008-2011 and represented a pioneering programme in Central and Eastern Europe.

Now, the managers of this project intend to identify partners in local communities to continue their activities, by developing local projects with two to five participants. Communities and local authorities involved in supporting the academic development of young Roma will also benefit from qualified professionals who now work in these communities.

SCHOLARSHIP PROGRAM

The mission of the program of scholarship and personal development of Roma professionals in the medical system is to encourage high academic performance of young Roma training for a medical career. Between 2011-2013, the program supported the study needs of these Roma, in two components, depending by their stage of education:

❖ **MENTORSHIP for Roma students in medicine**

Undergraduates in medicine, students from further education in the medical field and resident doctors participated in theoretical and practical training sessions taught by mentors and doctors with different specialities. Mentors guided young Roma students through their study and offered them professional advice. In addition, young Roma participated in an advocacy camp, where they developed and carried out volunteering programs in low income communities. They received annual grants.

❖ **TUTORIALS for future medical students**

Students in their last year of high-school and high-school graduates who could not continue their studies participated in free tutorials on biology and chemistry/physics. Courses were focused on passing an entrance exam for medical schools and were taught by scholars in the relevant subject areas. To be part of this program, selected students and graduates participated in motivation camps. They received monthly grants.

Most important results from academic years 2011-2012, 2012-2013

164 students from universities in medicine, pharmacy and dentistry, students from further education in the medical field and Roma resident doctors have become grant-holders and were tutored in theoretical and practical training by different specialist doctors.

275 students and high-school Roma graduates benefitted from scholarships and tutorials on biology, chemistry and physics, to help them pass the entrance exam for medical universities.

Over 1,400 persons from low income communities took advantage of free medical services offered by grant-holders of the project and their mentors.

MENTORING RESULTS

Mentorship 2011 - 2012

 86

During the first year of program, 86 candidates were accepted: high-school students, students of further education, undergraduates and resident doctors.

 81

At the end of the first mentoring year, 81 beneficiaries passed the Scholarship and Personal Development program.

 1

One grant holder finished his academic year 2011-2012 with the top grade of 10/10.

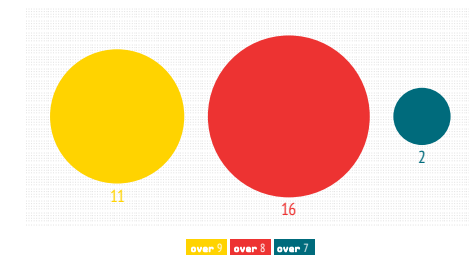
 21

Another 21 grant-holders had grades higher than 9.

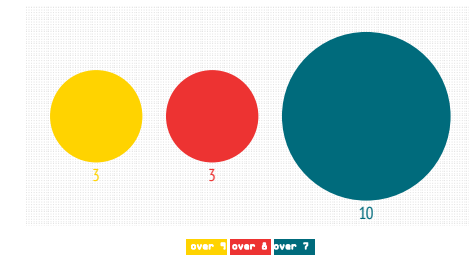
 34

Almost a third of grant-holders finished their studies with grades higher than 8.

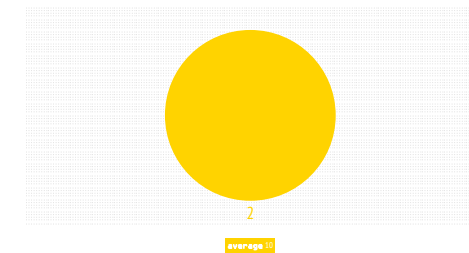
Students from further education in the medical field

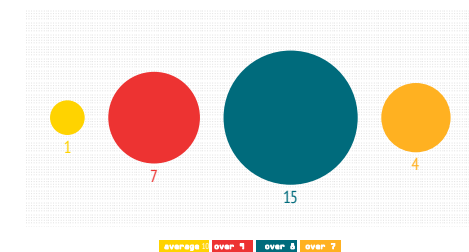
High-school graduates students

Resident doctors

Students

MENTORING RESULTS

Mentorship 2012 - 2013

 160

In the second year after implementing the “Program of Scholarships and Personal Development”, 160 students have been accepted in the program.

 152

152 of the project’s students achieved the requirements and successfully graduated from the Program of Scholarships and Personal Development

 6

Six grant-holders finished their academic year with the top grade of 10.

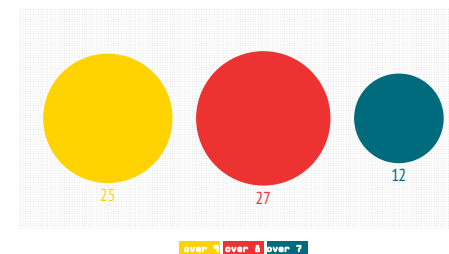
 39

Almost 40 grant holders finished their academic year with an average degree higher than 9.

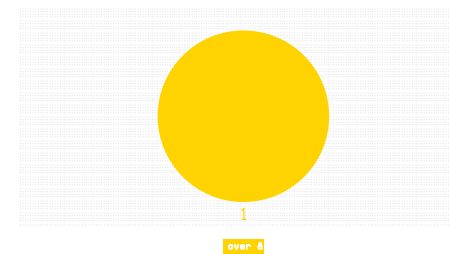
 52

More than a third of students obtained average degrees over 8

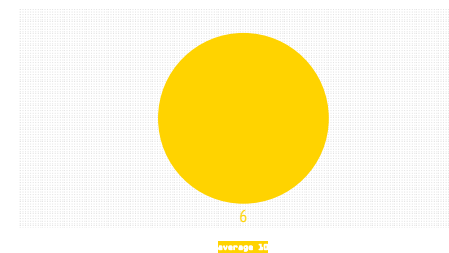
Students from further education in the medical field

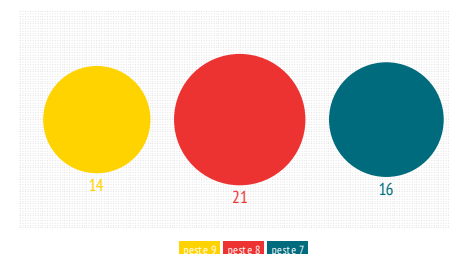
Master students

Resident doctors

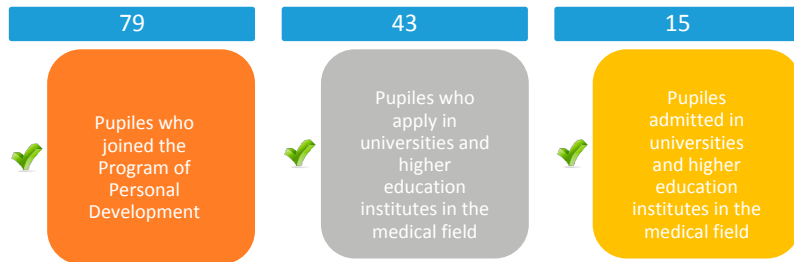

Students

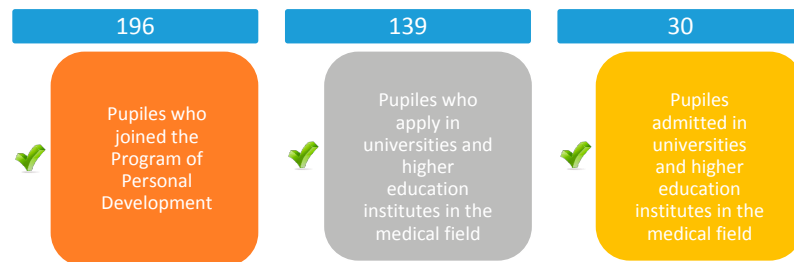

TUTORING RESULTS

Tutorship 2011 - 2012

Tutorship 2012 - 2013

QUALIFICATION AND REQUALIFICATION

Number of people trained in the qualification/requalification program

Damian Drăghici

Romanian Senator between 2012-2014

To be human depends only on ourselves. To start your life with a disadvantage, just because you're a Roma, means that you have to prove, first of all, that you are a human being - this is a great challenge, a great honor and also a great responsibility. To have a chance to become a doctor, to double your human value with the responsibilities of saying the oath and to do all of these with pride, without carrying the burden of any disadvantageous ethnic affiliation, this is an HONOR.

I hope to guide you all in your work and I also ask you not to forget that people like me, like you, the Roma who didn't have such chances, are also humans and they also need to be RESPECTED. By respecting them, you will gain the respect you deserve from others. You already have my respect. It depends on you to keep and grow the respect of your fellows.

I only can wish the Roma on this program GOOD LUCK!

Irina Ursu

TV director at "I was also born in Romania"

In 2011 I met Corina Stanciu, a grant holder-star from the project "A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program". My interest was as a TV host for a show based on interviews with Roma, "I was also born in Romania", which offered examples of good practice. I spoke to individuals to showcase their efforts and successes in Romanian society. In Corina Stanciu's case, we put the emphasis on her background as an adolescent who came from a mixed family (her father was Roma and her mother Romanian) to become student of the year 2011 in Medicine (the prize was awarded by the Volunteers for Ideas and Projects Foundation). Corina had the highest score when she was accepted for the project, as well as publishing three studies and taking part in international conferences in her specialist area.

Through Corina's story, I discovered another two grant-holders - Corina Vaduva and Florin Dumitrache. They told me about the difficulties of moving to Bucharest, their poverty and problems which they could not surmount without help - but also how they achieved a great career.

From those who practice preventive medicine to those who work in the emergency room, I heard many times that Roma patients can be a problem due to their specific behaviour. In addition, this showed a worrying percentage of the Roma population do not have medical insurance. From these two premises, we can start to argue about the necessity of Roma

professionals in the health system. Corina Stanciu recounted: “One of the hardest experiences was to be hospitalized in a room where Roma children were tied to beds. I wanted to become a doctor to help other people.” This argument is enough.

Andra Matzal

Editor, TOTB

As a coordinator at TOTB.ro, I have published many articles where we try to fight, as much as we can, racism, xenophobia and other diseases that attack the ‘immune system’ of society. I have also received a huge amount of comments from our readers which reveal how racist attitudes are persistently and deep-rooted in everyday life. Whenever we tried to show good examples or role models from Roma communities, we found that they were still fragile as an ethnicity. In my opinion, projects like “A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program” are extremely important to correct this perception. But I also think that these kinds of projects could be successful only if they are supported by coherent policies on many levels. The prejudices of a huge part of Romanian society are strongly consolidated

and we need more efforts to make exceptional cases of Roma professional success into a normal everyday reality.

At the same time, as long the job of changing mentalities is still at a basic level, I consider that these kinds of campaigns have to go further, beyond the specialized press and NGOs. Therefore, besides supporting this and other similar projects, there is a need to inform people straightforwardly, if we consider their trust in the medical system. Considering that only 53 per cent of Romanians trust in medics, this would be a great occasion to promote the project to those who are the direct beneficiaries of the medical system, starting from a very simple message: despite prejudices, a Roma person could save your life any time.

Another subject that I would like to tackle is related to those projects which try to build up a Roma professional elite as a response to negative speech about this ethnicity. Of course, trying to change the image of Roma people is a necessary step. However, I believe that behind this strategy is a small danger that discrimination can continue to exist against Roma people who can’t be part of these successful models.

However, I believe that “A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program” has at least two essential components: the chance of integrating Roma into high educational systems and their possibility to take part in professional structures in a medical system. I consider that education is the only way in which, with sustained efforts and patience for long term effect, we can change the “millstone” of daily racism, which continues to weigh on the character and social relations of Romania and, by extension, onto those of Europe.

Mariana Sandu

Roma Center for Health Policy - SASTIPEN
Coordinator of tutoring component between
4 March 2010 - 30 June 2012
Former history teacher

Since I was a little girl, all I heard was that Roma people can't achieve high performance. I was very ambitious and wanted to show that intelligence and hard work can offset poverty. It's a great pleasure for me to work with children and see how their work, discipline and intelligence can guide them to a higher purpose.

The tutorial component is maybe the most important in the whole project, including finding teachers who are willing to be involved. You create professionals who become empathetic with disadvantaged communities. Empathetic people return to their community and when they see a Roma patient, they know that they'll have to take care of that patient and also change the way in which other doctors perceive these kinds of patients.

My job was to organize tutor groups. After we found out the number of children who wanted to take part in coaching lessons for an entrance exam, and the places where they came from, it was a really tough job, because we had some children from villages where the distances between them were 100 km and we could employ only one tutor for a group of two to six children. Therefore we had to find a mid-point where they all could meet each other.

We had to inform every teacher that one of the employment criterion was to provide a classroom where lessons for the entrance exam could be in a formal setting. We didn't want these lessons to take place at a teacher's home.

Therefore, each group needed an active high-school teacher who, without professional qualification, had to ask a school principal for a classroom for Sundays or Saturdays.

All the teachers are great people - and some of them would cry if the children couldn't pass the exams. There was a lady from Urziceni who was teaching chemistry and she was willing to teach beyond her salary and schedule, just to be sure that one child would pass the exam. For her it was fascinating that the mother of that child was working every day just to help her son become a doctor.

The children surprised me. Some of them had a background in humanities, but they succeeded in sciences. One young man proved to me that it was possible for him to study for a noble purpose like medicine, even if he didn't have anything to eat at home. He has all my respect, especially because statistics put the baccalaureate pass rate at 45 per cent.

Many Roma children don't have anywhere to do their homework. They live in only one room with their family. Sometimes there is only one table for whole family - so they don't have a desk. In addition, many do not have a parent who can help them. I also met students whose parents were illiterate.

Additional lessons are necessary, but I don't believe the state will do anything about this as long as politicians believe that these additional hours should be included in the monthly wages of teachers and don't think about the family and social situation of these children.

Clara Matei

Association of Resident Physicians, Romania

Coordinator of mentoring activities

Scholarship without mentorship has no sense. Without a mentor who can supervise the whole academic activity of the student, the grant has no relevance. Medical school is really expensive, even if students are not Roma. But, first of all, these scholarships aren't a form of social assistance, but have a strictly academic purpose. You cannot achieve this without achieving some performance indicators like participating in international conferences, the competence to write a synopsis for a scientific article or being able to create a scientific portfolio which could ensure a continuous academic career.

The mentorship system is the innovative aspect of this program, because this system no longer exists in Romania. Now there is only the classical system of a teacher and course assistant. Most mentors were selected well - they are resident doctors who've been through all these steps before.

By combining Roma and non-Roma beneficiaries and mentors, we have a perfect example of a project of high quality medical education. We have plenty of examples of people who succeeded - not only from this project, but also from previous projects, supported by Open Society Institute Budapest. We have Dana Pirjol, who now is at Cambridge and Corina Stanciu, who received plenty of Erasmus scholarships. We have grant-holders who finished their residency and now are mentors. They understand how the responsibility of a mentor is important and the varied problems of students they must guide.

We will continue to promote this model, because we are trying to convince the local authorities, the Ministry of Health and the Ministry of Education to think of a strategy and to start to build from our results. We have demonstrated that this mentorship model really works and has great

success. But without continuity, it would be a shame to stop here. We have to think about what we must do further. We have six resident doctors and people with extraordinary CVs, but what's going to happen next?

Ana Ciutu

ActiveWatch -
Press Monitoring Agency
PR Coordinator

I had been working in business communication and, with this project "A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program", suddenly I was overseeing non-profit communication. This was the first time when I was involved in a campaign whose purpose was to stop discrimination, the first time I needed to communicate about Roma and also my first project using EU structural funds.

When the programme started I was afraid that I wouldn't succeed because there were a lot of jobs that I was doing for the first time. After a while I found out that it is much more interesting to talk about people than about products and that people's reactions are truthful - both in a positive and negative way. People are pleased or angry, they open their soul and their mind or they become unwilling to change. This made my job all the more difficult, but also more rewarding.

The scholarship program has now stopped for a moment, following three years of European funding. Former grant holders are today at different academic stages and most of them still have more years to finish their studies. It won't be easy for many of them to continue their studies without a grant. We knew that this moment would come so, from 2012, we started to collaborate with the public authorities. One of the greatest success was the introduction of medical scholarships and the concept of this program in the Romanian Government's Strategy for Roma Inclusion between 2013-2020. This aspect could guarantee the permanence and stability of the program, after the adoption of the strategy.

A Roma doctor in 2013 may seem strange. Does it matter if he is Roma? Making such an ethnic distinction links two opposite worlds: racists and activists for the rights of minorities. It counts for both sides. Both have different intentions, but it counts. I would like to see a time when a Roma doctor would be just a doctor. For me it would be a sign of normality, which reveals that discrimination is almost over.

Daniel Rădulescu

President of Roma Center for Health Policy - SASTIPEN

In hospitals, the behavior of medical professionals discriminates against the Roma and low income patients. If you are a Roma and also on a low or no income, you end up praying you will not get sick.

The advocacy camps in this project had two objectives: to make Roma who choose to work in the medical system plead for a change in the behavior of their non-Roma colleagues and to encourage Roma to acknowledge their own identity. After ten days, they were leaving with more confidence and better skills at persuasion.

Courses are extraordinary and children are extraordinary. They are eager to learn, come with a little knowledge and leave with much more, which they must exploit as much as possible. We had to also change the self-image of children where were taught all their lives to be a Romanian, but when they tried to be part of a wider society, that society made it difficult for them to be a doctor.

The idea was to enter into schools and hospitals and to try to change the medics' behavior through some positive models of young people who can demonstrate they can be good professionals no matter their skin color. If you interact directly with people, you change their behavior and people come to accept diversity and multiculturalism.

I wanted young people to come with us into communities to see how we work with low income families. There is no other way to understand their problems. People need to empathize with their problems and come to their level.

"On paper" I was a trainer, but as leader of my organization, I was responsible for the success of projects made by this organization, which I developed from the bottom-up.

Cerasela Bănică

Roma Education Fund Romania

In the academic system, there is no structure to support young people from disadvantaged groups, like exempting them from tuition fees - which are very high for medical schools. Moreover, the academic system continues to focus on traditional methods of teaching and ignores innovative methods of acquiring information, which prepare students more effectively for the labor market. Added to this are other aspects which influence the low participation of Roma students in higher education. So you can see how many obstacles there are to be tackled by “A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program”.

This project brought a suite of services which met all the above issues, namely: support measures for young Roma with scholarships, alternative methods of learning such as mentorship, a combination of acquired knowledge and practical experience (including participation in some surgeries and patient consultation), but also volunteering for assistance in Roma communities. The main objective here was to offer medical information which could help the Roma population identify some symptoms for different diseases and give free medical advice. The last ingredient which helped to build “A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program”.consisted of advocacy training courses where they learned skills and amassed information to help them transform medical services accessed by Roma people from the inside.

At the beginning, the Roma grant-holder was confused, immature, anxious, stigmatized, distrustful about himself and afraid. But all they needed was to become confident in their own decisions, interested in studying, competitive and relaxed.

George Grădinaru

mentor

Graduate of Grigore Popa Medical University, Iasi and Faculty of Physics

Second year resident in cardiovascular surgery, Parhon hospital, Iasi

For me, the most important thing was to help young Roma improve their career prospects. They are role models for others in their communities.

I honestly don't think that ethnicity is an obstacle; being a woman is more likely an obstacle to becoming a surgeon, for example. There are more prejudices about gender issues in hospitals. But, if you are dedicated and well-prepared, you can overcome these barriers.

I think that among staff from hospitals, especially nurses, but not necessary doctors, someone should speak another language, including Romani, and it should be mandatory to work with at least one person who speaks an international language. There should be training in sign language - and we should at least learn the basics.

Ovidiu Mitu

mentor
Resident at Cardiology, first year

It wasn't only the students who discovered new things, I as a mentor saw what it was like to work with a disadvantaged category. What I really liked was that participants are ambitious students who really want to do a noble and difficult job. I'm sure that all of them will become doctors. The fact that they were admitted to medical school reveals something about their moral fiber and I'm sure they will be ambitious enough to graduate and later work as doctors.

Marius Rădulescu

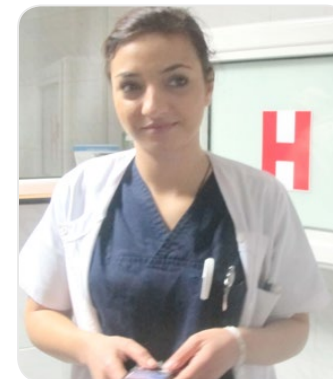
Coordinator of tutoring component between
2012-2013
Roma Center for Health Policy - SASTIPEN

I was close to children and I went into camps and offered my support to training teams. What was good about this program was the opportunity that most of children do not have: there were free lessons, about 60 tutorials, scholarships, and camps where the focus was on how to further your career.

Also important subjects like communication, self-esteem and leadership were discussed.

Young people need our help. Any kind of help - and some really deserve this help. We wanted to train medical specialists, not opportunists. My own personal greatest achievement was that we performed our mission.

In Macedonia there was a similar project which involved the state. For Macedonia's Ministry of Education there is a big interest in supporting students in medical studies. In Romania, the Ministry of Education is dying day by day because of financial pressure, and can't support these kinds of projects.

Alina Călin

Resident doctor in surgery, St. Spiridon
Hospital

There should not be any problem with being a Roma and being a doctor. To be a Roma doctor does not seem to me to be a success. I don't want to be appreciated for this, but for my professional achievements, for what I am working on as a doctor. I want to prove that I am a good Roma doctor for both kinds of patients: Roma and non-Roma. I have adapted to the environment of the Romanian majority, but I'm still living in my world, the small world of Roma.

In the 12th grade my brother had a dangerous car accident. He was seriously hurt. He stayed for almost two months in hospital and six months at home. That was the first time when I believed I could study medicine. I prepared all by myself, I tried to learn alone, and I bought a book with entrance exams. I finished high school in pedagogy [theory of education], which had nothing to do with what I wanted to study, because it wasn't centered on biology and chemistry - the basic subjects for an entrance exam for medical school. But I was determined to succeed, so I registered and a little later found out that I passed the exam. I was ambitious enough to stay and to continue my studies at medical school, and from one year to another I was more motivated to learn, not for the grades, but because I would work with people.

Surgery is the most interesting discipline for me, I live for it, and it gives me a huge satisfaction. I really love it, but it is also really hard. Grants helped me financially to continue my studies, otherwise it would have been impossible to support myself. To develop yourself, you have to invest in courses, books and textbooks, which are pretty expensive. At first, my parents were in despair. Although they were happy, they thought it was an expensive university and I would not be able to support myself. My mother is a housewife with five children, including me, and my father was working as a truck driver, but he had a serious illness, needed an operation and he couldn't work anymore. Sometimes I did not have enough money to leave for university and to come home. From one year to another it was difficult and I had to study really hard, because I had chosen a complex specialism. Moreover, my elder sister tried to gain entrance to a medical school, but she could not pass the exam. She graduated in Journalism and worked in television for a year, but realized that she didn't like it. I was already in my third year of study and I encouraged her to try again for a medical faculty. I helped her and she did it, and is now, at 29, in her sixth year of study.

What I discovered in hospital about the perception of Roma and all those prejudices amazed and disappointed me at the same time. Most of the staff had problems with Roma patients and they had some prejudices. But step by

step, I feel they will change their opinion, and this is what I want. Regarding me, my colleagues already perceive me differently. It's tough to survive as a Roma within a majority of Romanians, especially in this domain. But I showed them that being Roma doesn't mean I am dirty, a thief or stupid.

I would like to do something to end discrimination in emergency hospitals, where Roma patients are often the last to be treated. I would accept all Roma patients who are rejected by other doctors. Different regimes for patients should not exist.

I am at a point where I think that the biggest discrimination against the Roma is happening in hospitals and most of the time I hear an illogical explanation: 'Roma people don't understand the treatment they should take and if they have any complications unrelated to treatment, they blame the doctor and develop tense relations with doctors', or 'Roma people don't understand, they overreact and they are mischievous'.

Many times over I helped doctors get on peacefully with Roma patients. I had Roma patients and I helped them to get on with the main doctor responsible for their situation, and patients trusted me even if I was just a resident doctor. If the doctor told them to take a treatment, they were waiting for my approval. Once some Roma people called "caldarari" came and I worked with them really well.

I don't know if doctors are able to understand some traditions. There were situations when Roma women came to hospital and didn't want to undress in front of the doctor because it was a man, and the doctors were getting impatient. I never tried to hide that I am a Roma woman and I won't try to do that ever. I sincerely regret that I didn't wear my traditional clothes on the first day. I believe that the medical system has plenty of Roma doctors who don't admit their ethnicity because of the work culture. I didn't live in a community, but I learned the Romani language at school, and I speak Romani with patients and they can't believe it. I would like to support Roma to build some honorable careers.

It's tough to be Roma woman in this work area because you have to fight all the time. I always have to prepare myself and to prove that we are normal people. I think that most people call me a gypsy and can't get over that first impression. I have no right to make mistakes because I could be targeted as a person who confirmed the stereotype. It is a continual fight and I hope that God will help me become what I want. I'm sure that things will change in hospitals. I want to obtain a PHD and to become a professor, why not? But it's a long way to that point.

I am thinking of studying abroad for my specialism and after that to come back to do something here. I have to improve my medical english. During university, I obtained an Erasmus-Socrates Scholarship, and I studied for one semester in Spain, at the Medical University in Valladolid.

When I was a little girl, I wanted to study law and become an Ombudsman. What stopped me from this was that, in order to make money, I would have to lie.

I didn't like that.

Usually, children learn at home that "gypsies are bad", "gypsies steal" and probably this is a reason for the distance between me and the other kids. They often told me: "Where do you think you are? In your slum?" A teacher told me that people were under my intelligence level if they resorted to offending me, rather than coming up with an argument. But I don't generalize. My desk mate was Romanian, the daughter of the principal, who finished his Master's at Cambridge, and she was my best friend. It depends very much on education, and what parents teach their children until they are old enough to see the differences. In high-school, people didn't have this view, and they called me the "little gypsy" with affection.

I didn't feel any kind of discrimination while I was an undergraduate and I never hid my ethnicity. My colleagues were surprised and really curious about our traditions, about my family and how I managed to succeed.

I work with people who are from another level, we collaborate and I don't feel any distance; on the contrary they are people who want to help me progress. I had a patient who was a "caldarar". We operated on him in our hospital and he came with all his family, with grandparents, brothers, sisters. And I really liked that they listened to me and trusted me and gave me the chance to trust myself. I told them about my brother's accident, and how my whole family accompanied him to the hospital. We were extremely concerned. I was 18 years old at that time and I wanted much more from doctors because my wish was to see my brother get better as soon as possible. I thought that he could have been better cared for.

The other doctors are more relaxed now when they have to deal with Roma patients. Another time they would have imagined that Roma are aggressive, even if they were just worried for their loved ones. That's the point. Generally, the patient doesn't have any medical knowledge and his family doesn't understand that the doctor tried his best, and from this point problems can appear. In Roma communities, there should be training and discussions about some basic medical issues. Most members of these communities are disappointed and don't know they have rights. I'm glad to show that we, the Roma, aren't just some chess pieces who can be moved around by the desire of the majority. I'm sorry that I can't do more about this, but for now I'm too young. All this negativism determined me to fight. I don't want to give up. Here I found myself, I feel that here is my purpose - for good and bad.

Doctor Alexandru Grigorovici

St. Spiridon Hospital, Surgery Section

Those who want to practice surgery have to understand that before they reach 40 years old, they can't say that they are "qualified enough". The highest level of activity for a person who follows this specialism is between 45 and 60 years. In 20 years, I have prepared more than ten resident doctors who are now surgeons of very high quality, and only one is still living in Romania. It's a sad fact. These are people in whom we have invested work, time and money, and now they take care of other people, in other places, and they're doing their job very well.

This is the first time in my career when I have the chance to work with a Roma resident and I have to say that it's a great pleasure. Alina Calin is extremely devoted to medicine, she's extremely civilized and she fights against some preconceptions which aren't correct. For sure, Alina will have a place as a surgeon in Romania.

As long as those who are part of the Roma civilization will start to learn more, and pass qualifications, I believe that the situation will change, and preconceptions that all people who are Romanian citizens of Roma ethnicity are bad must disappear. This project is excellent not only for medical system, but also in other areas in society. I believe that things will develop like a snowball.

Adina Corobuță

25 years old

Resident Doctor, First year, Nephrology

Parhon Hospital, Iasi

Since the eighth grade I have wanted to have a career in the health sector

- and I wanted to choose between pharmacy and medicine. I like helping people and I gain pleasure when I do something for their health. I get along with patients, I try to be as kind as I can and to make them understand their diseases and needs. Also I try to explain why they should be flexible regarding their treatment.

I've made a lot of sacrifices to continue my studies. I gave up my free time with friends. All the other students were ending their study schedule in May or June and after that they were going to the seaside. In medicine we were studying until July. There was a lot to learn.

Sometimes you don't take care of yourself so much and you forget about it and focus on other people's health. There were a lot of lost nights to learn and a lot of stress around the exams and the residency. Finance was always an issue, because other friends were working during university, but I had to dedicate more to study. Most of my friends now are studying in the same area as me and we encourage each other to learn.

My family supported me. They understood my stress, my need for silence and space and I've been lucky. I have a younger brother and an elder sister. My sister studied IT and worked as a software engineer in a multinational and my brother studied Law and Mechanics and wants to apply for an Erasmus scholarship. My dad worked as a mechanical engineer, and now he's dead, and my mother was a teacher, but she is retired.

The Erasmus scholarship helped me move to France in the fifth year of study for six months, and it was an interesting experience. The most useful thing for me was the fact that I saw a different medical system. In Romania we don't always have medication and the necessary instruments, but there, as a doctor, you take a decision and have all you need. In our country, sometimes you can't be as good as you want because of the lack of instruments..

This schedule helped me because I had mentors who guided my knowledge. If I had a question about anything, they helped me, and it was really useful to receive this guidance. And after attending three advocacy camps, I felt more confident. I learned to support my point of view and this is extremely important, especially in medicine.

I don't know any Roma doctors with experience and I am sorry about that. I would be really interested to talk with some of those older than us. I'm sure they exist.

Acknowledging one's ethnic identity is a personal decision. I think that if you don't recognise your identity, there is a problem, and probably those who hid their ethnic identity have suffered, because they see it as something negative. However, I believe that we should admit this to ourselves. After you recognise this in yourself, you feel relieved. If there are no inner conflicts, everything is better. If you have no resentments, you can take the right decisions.

Personally, I never had to deal with discrimination. My colleagues are highly educated people who are able to think rationally. But I believe that is more tension between Roma patients and doctors in hospitals - and I don't think that there are any big exceptions. Some patients are mistreated by doctors, and also by medical staff.

I believe that this is part of the education process. Someone is allowed to think what they want, but their working day should not be influenced by their points of view. Maybe not everybody is able to keep calm, but every conflict has an impact on the working environment. And for obtaining good

results for patients there has to be an understanding between patients and doctors.

In the future I would like to keep working in Iasi. I thought about leaving for a short time with a grant to gain experience which I could use here in Romania. I'm not leaving yet because of my family and because I have a moral duty to people who helped me here.

My advice for young people who want to study medicine is to think twice, because the University will ask for a lot of energy and material sacrifices. If you don't have what you need, it's a high risk to lose so many years from your life. But if this is what you want, go for it and make your dream come true.

Alexandra Constantinescu

Second year of studying
Pharmacy University, Iasi

I don't think that another profession would be good for me. When you are a pharmacist, you are the first point of entry for a sick person and the advice you give is very important.

In the summer of the 12th grade, I found out about this project, which became a great source of support for me. I benefited from free weekly chemistry lessons and it was pretty hard to cover all of the subjects, but I was lucky because I had help from a mentor.

I also received a grant of 44 Euro per month, and when I gained an average of 9/10 on the weekly tests, the grant was doubled. I passed all my exams, was accepted into university with an average of 9.19, and ended the first year with an average of 8.20. My family helped me all the time and encouraged me. They were really happy for me because I was studying what I wanted. I am sure that if they wouldn't have supported me, I wouldn't have succeeded. My parents always taught my brother and I that education is the most important thing. They didn't have the opportunity to study at University and, instead, accomplished their dreams through us. My mother is a laboratory assistant and my father used to work at a gas installation company, but is now unemployed. My brother finished his studies last year and is an engineer in Brasov.

After I was accepted at University, I continued with the mentoring program that still helps me now. We have a mentor, Mrs. Doctor Cristina Bantu, a doctor at the St. Maria Children's Hospital in Iasi, who we meet twice a week. It's professional support, and she took care to introduce us to this world, to prepare for what's going to happen next, and gave us a lot of details about relations between patients and medical staff, introducing us to hospital life. Most of the time, when we have problems about some subjects, we ask her for help.

Also in this project we went to an advocacy camp which contributed to our professional development, because we learned from professional trainers. We had communication and leadership courses, we found out about the health problems of Roma at an international level, and we went to a Roma community near Piatra Neamt where we discovered the problems of people who we didn't see everyday.

Many Roma told us that every time they try to contact medical staff, they are rejected, and this is a reason why some people refuse to go to the doctor. We discussed with the medical staff, who told us that the Roma don't want to see a doctor. When we returned from our visits, we realized that most of these communities were at the edge of villages, didn't have access to water, to

infrastructure - aspects which make these Roma's life harder. In those visits we tried to discover what the most common medical problems are, and these seemed to be diabetes, obesity and high blood pressure. After this camp, we developed a volunteering project in other Roma communities. I organized one in a community in Braila, with my mentor and a friend. We told people about the project, we measured their blood pressure, and we explained to them about the recommended levels and what they should do when they observe changes in their pressure. We also gave them advice on healthy living and a balanced diet.

People were pretty amazed, because no one comes to ask them about their problems. No one tells them what to do when they discover symptoms of diseases. They were really happy that we came and plenty of them were from families who wanted their children to learn, and to go to school.

In my opinion, solutions exist for all problems, but we need to be patient. In Roma communities in recent years many problems have been solved and more people seem to understand that children have to go to school and must not give up.

I'm from a family where no one knows the Romani language, but I want to learn it. Recognising one's ethnic identity is important, because, in this way, we can change other people's prejudices. Most of the time we see only negative examples of Roma people who go abroad, steal and are evicted. If we tell people that we are also Roma and offer a good example, we can change the overall perception. I have seen situations where people were rejected only because of their darker skin. Some people say that the Roma are illiterate, that they all steal and I guess that's the main reason why they reject the Roma. We are trying to demonstrate that we are different and can fight against stereotypes.

I consider that we shouldn't victimize ourselves. My colleagues know that I'm studying due to a special scholarship for Roma. At first, some of them thought that we had an easier access to university than them. Afterwards I explained them that we take the same exam, with the same conditions and sometimes

there can be tougher competition. Some of them had the preconception that all Roma are the same and don't want to learn, and were surprised to find out that there are Roma who want to qualify to be pharmacists or medics. Therefore it is important for others to demonstrate that school is significant. We can't succeed any other way.

Mădălina Mihaela Dumitru

UMF Carol Davila, Bucharest

No matter their personality or individual character, the Roma are called thieves or dirty or lazy. I felt this on my first day of studying. If my colleagues didn't judge by appearance, I wouldn't have suffered. Happily, I would have told them that I studied at a professional school to be accepted into their society, and ten years of working in a barber shop backed this up. It was a time when I continued to study, at the same time as I was working, in order to pass the bacalaureate.

I married at 20 years old, and children came seven years later. After the birth of my daughters, I realized that therapeutic massage and medical recovery were extremely important and had positive consequences. Therefore, after some studies, I enrolled in the University of Nurses and Midwives.

The first step to avoid discrimination is knowledge. Therefore, participating in this project stimulated me to improve myself. Congresses and conferences in Chisinau, Cluj-Napoca and Novi Sad gave me the opportunity to acknowledge

my background. An advocacy camp in Piatra-Neamt made me feel proud of my roots and aspire "to more".

After I participated in this project, I believed in myself and I am conscious that I can be accepted socially, and also economically, by having a job.

Gabriel Găitan

Student at UMF Iasi, second year of study

Volunteer at the Ambulance Service of St. Spiridon Hospital, Iasi

I like emergency medicine the most, I want to be where I am needed at the right moment. There was a case in my family where one of my cousins had a car accident and it took almost an hour before an ambulance came to take him away. I was so shaken up because nothing could have been done and I wanted to change this situation and to help the other people. And I wanted to prove to the Romanian majority that Roma people also have potential and can aspire to high professional office, which requires a high level of study. I would like to practice here, in Romania, because I would give Roma the chance to access high quality medical services.

I believe that this project can change lives. It gives us, the Roma, a chance and could prepare a class of Roma professionals who could change perceptions, prejudices and accusations against the Roma. It bothers me how the media reflects only the worst examples of the Roma, and never those cases where someone from a low income background succeeds to practise medicine.

Daniela Bîrsanu

4th year of study, UMF Craiova

I have wanted this job since I was in high-school. However, because the profile of my high-school was different from this job, everybody else discouraged me. I gave up on this idea, passed my teaching certificate and worked as a governess in a kindergarten, but deep down I knew I wanted to study medicine. I worked for one year and tried to learn as much as I could for the entrance exam and succeeded with an average mark of 9.35/10. In the first year it was really hard for me because I decided to keep my job to support me financially. I had no time for courses, and the exams were a nightmare.

When I won the scholarship “A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program” I resigned from my job because I didn’t want to miss anything anymore. I wanted to participate in courses, to practice, to be present at all working projects, and to dedicate much more time to study, and to train to be a pharmacist. This worked, as I finished last semester with a 9.80 average. I would like to have the same support in the future because if I don’t have it, I would have to make some compromises.

It was really helpful that I had a mentor who was patient and kind, and helped and understood me. I met wonderful colleagues who now are my friends and it will be a pleasure to work with them in the future.

Adrian Angiuc

Volunteer at Emergency Hospital for Children, St. Maria - Iasi.

I am 25 years old, I studied for three years in the Radiology and Imaging department at the University of Medicine and Pharmacy in Iasi and now I am in my second year of a master’s degree in Clinic Bioengineering, while volunteering at the St. Maria Children’s Hospital. My mother is also a laboratory assistant in the same hospital and has taken care of our family since I was ten. I grew up in a poor family and since I was a kid, people told me “look at this gypsy”. But during those years I changed the views of all those around me because I was an ambitious guy.

I want to work as a Radiology and Imaging Technician, because through such images the doctor can conclude which diseases his or her patients have, decide whether an operation is necessary, or if a bone is broken. I would like to work in this hospital, with children, as it’s an environment to which I have got used. I get along with the medical staff and have a great relationship with the nurses and doctors. My relations with patients depends from one person to another. Some parents are difficult to deal with, because it’s hard for them to see their children suffer, but we have to treat them well and help keep them calm. But most of the kids like to come, we tell them stories about the lasers and we try to keep them calm and patient, eventually letting them have fun while they are doing radiographies and to feel good. In the beginning I was afraid and I had a lot of compassion. I still have, but it is important to try to help them, to make a kid laugh, to tell him jokes and

things that can make him forget about his disease. I usually interact with 30 to 40 kids per day.

“A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program” is a great project for all beneficiaries of Roma ethnicity, because it includes financial support and helps us to fight against stereotypes. Of course, we can't have 100 per cent success because a lot of people still have preconceptions and bad opinions about the Roma, but I also believe that in the future, the mentality will change and the Roma will have the possibility to say what they think. When I applied for studies, I had no money to sustain me for the whole learning period, but the grant from this project help me a lot, because I have plenty of projects at University and need help with transport, textbooks, studies, and research for projects.

Public acknowledgement of ethnic identity is important, but sometimes this has its own risks, because people look at you differently. Some people see the Roma as thieves and you can be stopped in your career just for this reason. On the other side it is important for your spirituality to recognise your ethnicity and your roots and to prove that you aren't like some people think. You have to offer a good example. In the past, the Roma were treated with indifference, but now the situation is more relaxed, I have seen friendships which lasted 20 years between doctors and Roma patients. Things are getting better, the doctors are more relaxed and they don't discriminate against people at first sight.

But I have been to Roma communities, where I'd undertaken some medical tests and I met people who told me that they don't get help from the medical staff in their community. These included Roma without birth certificates, who lived in poverty in an isolated community. Most of them didn't want help, because of uncertainty and because they were rejected all their life and t have the idea that they are alone and can't trust anyone.

Mihaela Chiriac

Graduate of Dental Technical Speciality in the University of Dental Medicine, Iasi

A graduate of the University of Arts, specialized in Journalism

Acknowledging one's identity is important, and I never had any problems in recognising I am Roma, but also my appearance does not fall into a Roma stereotype. Sometimes people could not believe that I was a Roma because I did not conform to their prejudices. I felt a different attitude from some of my friends and teachers, but not as much as other Roma colleagues experienced. Professors and colleagues started to appreciate me because I was a hardworking person, who was dedicated to study, and participated in all collective activities and had good grades. It is really hard to change the preconceptions of some people, which have been ingrained over many years, confirmed by their parents and friends. To change preconceptions wasn't one of my aims, but I want to offer a different perspective and to make people understand that we are not all the same. It is very hard to change mentalities, and I probably discriminate against some people without realizing it. I try not to be so tough with those who discriminate, as you have to understand the person, and then offer them a different view.

During this project's advocacy camp, I visited poor Roma communities and, when I came back, I realized that I'm lucky to be part of a family like mine, which had so many opportunities, including the chance to study.

The most dramatic situation was the condition of children in poor Roma communities. Most of them said that they didn't want to go to school because they had no idea how this could help them. Those children can't

be blamed because if you don't know something, you don't do it, and this refusal to go to school is somehow encouraged by parents and people around them. Those kids weren't vaccinated and were in a very hard situation. I could never have imagined there could be so much poverty and it had a huge impact on me. A precedent is all you need - if only one person from that community studies at a university, that person becomes a model and, after one generation, more children will want this. I don't want to be a model, I just want to be an example for other young people and to have enough courage to try - because if one person succeeds, anyone can.

Laurențiu Oprica

Master Degree in Clinical Bioengineering
UMF Iasi

I am 34 years old and am volunteering at the Medical Clinic no. 3 at St. Spirion Hospital in Iasi because I want to get a job. I have two children, I am married, my daughter is six years old, and my son is two and a half. In my situation, this project offered me real support, because without it I couldn't continue my studies. It is hard to stay within the system. You need books, medical instruments and the Internet. After high-school, I worked as a driver for a newspaper distribution company and only after ten years did I get to realise my ambition - at a time when I was economically stable. I thought that it would be a pity if I didn't finish my studies.

I read newspapers every day and have a lot of respect for Mr. Raed Arafat - secretary of state in the Romanian Government and the founder of emergency ambulance service SMURD. He had a great career and I see him

as a model for a generation. He built the SMURD service, which is really useful, and what I like about him is that he came from a foreign country - Syria - and succeeded here in Romania.

My father works here in Iasi at a newspaper kiosk. He is 60 years old. He worked at the Nicolina foundry. When he was younger, he was a fiddler and a member of an orchestra in Cosmesti. I played the accordion and organ and I sang, but this is a tradition which is now disappearing. Now people prefer to pay a DJ for a wedding. They don't want bands anymore.

Professionally, I see myself in the health system. I would like to work abroad, because there are better conditions and I would earn a better wage. If I would have the occasion, tomorrow I would leave Romania. But I don't think that I am a selfish person and I am grateful to those who have helped me here in Romania, but I want my children to enjoy their lives and have all they need.

Aurelia Dulgheru

Fifth year of study at the Carol Davila
University of Dental Medicine, Bucharest

I chose a medical career to help the Roma population gain access to quality medical and dental services.

The decision to develop myself personally and professionally was inspired by my brother who is also a doctor (in chemistry). I learned that any educational

obstacle can be surpassed if you really want it and if you are willing to work hard.

I took the entrance exam for Dentistry in 2009 and obtained 85 points. I wanted to study in dental medicine to provide a better future for my children and for my family.

To be student at Dental Medicine require sacrifices regarding one's personal life, but I am sure that all these sacrifices will reap rewards later.

During my study, I made new friends and had the opportunity to meet new people - professors with whom I can keep in touch and specialist doctors, who can answer different questions. I developed my dexterity and learned what patience and precision mean - which are mandatory qualities for a future dentist.

I want to become one of the best specialists in dental medicine. At the end of the study period, I see myself working in a clinic with a team of specialists, where I can practice at a higher level. And, after I gain enough experience with patients, I would like to open my private dental practice.

The scholarships program "A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program" was my main source of my financial and moral support. So I was able to get closer to finish my studies.

If this scholarship program hadn't existed, I still would have been followed my dream to study medicine, but I wouldn't have been able to focus on theoretical and practical notions. Since 2008, when I participated in my first national camp "Advocacy for medical system", organized by a team of specialists about Health Policies for Roma (SASTIPEN), my life plan changed radically. I changed the way I thought and my aspirations and I could acknowledge my Roma identity in public. I also met colleagues who were dealing with the same "stigma" and who had life stories similar to mine. I learned to overcome my fear of speaking in public and of supporting my cause, due to the games organized by our specialized trainers in communication. Therefore, through the program "A Generation of Roma Specialists in the Medical Field

Program", we had the opportunity to focus on intensive study and I took part in some congresses and national conferences, published scientific articles in specialized magazines, and I improved my English.

Also, I could buy teaching materials, dental instruments and was supported morally by my mentor, the dentist Andreea Oancea.

Therefore, after I finish my studies and get a job, I want to set up a project of informing, educating and raising awareness for preventing general medical problems and the importance of oral hygiene among vulnerable groups.

Cristina Căldăraru

4th year of study, UMF Craiova

Since I was a child, I dreamed about a medical career and, with a lot of ambition and perseverance, I was able to pursue this.

In 2010 I was admitted to the Faculty of Dentistry in the Craiova University of Medicine and Pharmacy with an average grade of 9.47/10 and I am proud that I was in the top 15.

I think that the first year of study was pretty hard because I woke up in a different world, with a lot of requirements and information thrown at me at the same time.

A year ago I started to practice in dentistry and I'm working with great pleasure, but also with a sense of responsibility. My relations with patients are really good and I can supply them with information when they ask.

Dento-alveolar surgery attracts me a lot. I like challenges. When I finish my studies, I want to go abroad for a better life, to a country where I am sure I will be more appreciated for my work from all points of view.

Mădălină (Magdalena) Gangal

First year of study, Sanitary Second high school

I really like the health sector and I really want to work with kids. If I know I helped save a life and a person is still alive because of me, this is a great achievement.

I hope that in my second year I will be able to access free education, therefore I could go to school more often. Now I split my time between school and a job. I work eight hours per day at a mall, where I prepare and serve salads. It's really hard for me and sometimes I can't get to school. The tuition fee is 2,300 RON [513 Euro] per year and my wage is 156 Euro per month. I work so I can learn.

In my family there are 11 brothers and sister, I am the 8th youngest and the only one who has continued studying after high-school. My little sister is only the second who is going to high-school and she wants to be a sports teacher. My parents were really happy when they found out that I was accepted at a further education college, and they hope that one day I will become an important person and have a better life.

If I can learn English well, I would like to go abroad. But I want to work for a while in Romania. At least it's my country and I am closer to my family. The only reason that I would leave is because abroad you can earn more money.

Cristian Pancu

Medical Further Education college graduate

I passed the baccalaureate, but I thought that if I'm studying in a university, it's for nothing because there are people with two degrees who cannot find a job.

I wanted to do something for the future, like being a nurse. Honestly I would leave Romania, because here the wages are small. I don't know if they can be higher than 335 Euro per month, you aren't treated in the way you deserve and people don't have any respect for your studies. My plan and my dream is to be a nurse in France in a couple of years. I am not too ambitious and a lot of things discourage me, because since I was little I had to deal with a lot of obstacles regarding my ethnic background. For example, at an interview I can never be totally relaxed. I am always thinking that the employer sees me as a gypsy, he sees that I'm dark-skinned and is reticent to employ me. Because of that, I've missed a lot of chances. If I had the opportunity to choose, I would have chosen to be born in any other country rather than in Romania.

The media only shows bad examples of the Roma. I've never seen on TV an interview with a Roma doctor. I see only news about "that gypsy who killed someone". There are many who have a purpose in their lives. They are highly educated and they work.

First of all, this project helped me financially. Wages as they are aren't enough for a good life during the study period. This project helped me finish my studies. My father is dead, and my mother earns 78 Euro per month from her pension. She has some health issues, pays for her treatment and I can't ask her for money.

LESSONS LEARNED

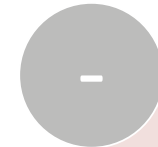
Experience for partners

Methodology for selection and evaluation of beneficiaries

A diverse range of activities dedicated to young people in the program

The dedication of resident doctors, who became mentors in their turn (program of mentoring)

Training sessions for high school students (tutoring program)

Excessive and unpredictable bureaucracy

Difficulty of motivating school pupils through the tutorial program

Students who renounced the plan to start and follow a medical career

Desirable improvements

Limit the number of school pupils who can benefit from coaching for the university entrance exam to a maximum of 30.

Extend the training sessions to all mandatory disciplines for the Baccalaureate exam.

The monitoring and evaluating system should assess periodically the results and development of the project.

Involve organisations connected to medical academic field which have the competence and tools to evaluate and monitor school pupils and students

Andreea Chelaru

Project Manager

For those who were, are and will be Roma students of Medicine,

I don't know how many of you consider yourselves „students of Medicine” and how many of you are „Roma students of Medicine”. How many of you are preparing to become „doctors” and how many „Roma doctors”?

I encourage you to join the profession, using your ethnicity as an advantage, within a framework which can define you. First of all, because you are in the vanguard. The next generations will look at you and want to change the attitudes of people regarding the Roma. You will prove to all of them that performance and profession don't have anything to do with ethnic background, but with ability and determination. In the second place, without realising, you already are or will be a A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program. And for this, I thank you!

Ionuț Codreanu

Editor and coordinator

When I was 13 years old I was dreaming about becoming an air force pilot and I found many ways to justify my decision. The most important was that I would have the opportunity to flirt with prestige, represented by my uniform. However suddenly my neighbour, Mr. Florin, an electronic engineer, „woke me up”. In his eyes, as weak as I was, I could have aspired for the post of a mechanic at best.

„Have you seen what real pilots look like, Ionuț? They're tall and strong, like mountains, ready to fight. Why would you want to become a pilot?”

When I was 14 years old, even though I didn't have any aptitude for technology, I almost applied for an industrial high-school. Once upon a time, industry was a great place to work and for me this seemed to be the best option. I wasn't so pleased to wear a miner's overalls, but an engineer's helmet was all right. In the 8th grade my maths teacher told me that she couldn't live with the idea that I could be a dirty worker. She gave me homework: I had to take an exam, to pass the exam and be accepted to an IT profile in one of the top high-schools in my town. This is exactly what I did - and I was a little nervous. Two weeks later after high-school started, I went to the principal's office to switch from Maths to Language. I knew that I had no chance to be great at applied sciences. Fortunately, I succeeded to convince „the authorities” that a good humanist is always better than a bad IT specialist.

I am 30 years old and I look at changes in my „career plan” and I am amazed by the patience and energy of people around me. They supported me unconditionally and accepted all my whims, justified by the reasoning that „it's important to do in life what you like and let nobody judge you!”

At that moment, I had the chance to work on a three-year project, where hundreds of young Roma could realise their dreams of wearing scrubs and

taking care of our health. Some of them were already resident doctors, others had butterflies in their stomach during exams or were being trained to offer us good medical services. From some of them I found out that "A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program" was another chance for them to climb a few more steps in their career. But from most of them, I found out that this project was the only card they had left to play - the hope that they would have the chance to become real doctors. They couldn't change their minds because the expectations were so high.

www.profesionistiro.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investiția în oameni!

Copiii romi visează ce-i lăsăm noi să viseze

Acum pot visa să ajungă **doctori**.
Peste 400 de burse în domeniul medicinei

În cadrul proiectului

**Profesioniști
Romi** in domeniul
medical

Proiect implementat de

Parteneri

ActiveWatch
Asociația Agenților de Monitorizare și Protecție

ROMA
ROMA
SASTIPEN
OPEN SOCIETY
FOUNDATION

© gema.ro - asociatii.ro - in domeniul medical - Contract POSDRU/168/3.5/2017

The background of the right half of the page is a blue gradient with several overlapping, semi-transparent circles in various shades of blue and cyan. The circles vary in size and opacity, creating a bokeh-like effect.

www.profesionistiro.ro

Project co-financed from the European Social Fund through the Sectorial Operational Programme Human Resources Development 2007 - 2013. Investing in people!

Project title: A Generation of Roma Specialists in the Medical Field Program Contract:
POSDRU/96/6.2/S/62047

Editor: ActiveWatch - Media Monitoring Agency
Romanian version publication date: December 2013

The present material does not necessarily represent the official position of the European Commission or the Romanian Government

www.profesionistromi.ro

Titlul programului: Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investiție în oameni!
Titlul proiectului: O generație de specialiști romi în domeniul medical
Contract: POSDRU/96/6.2/S/62047
Editorul materialului: Asociația Agenția de Monitorizare a Presei
Data publicării: decembrie 2013
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Și, tot la 30 de ani, am avut ocazia să intru în culisele unui proiect de trei ani, în care sute de tineri romi au putut să avanseze cu planul lor de a îmbrăca halatul alb și de a avea grijă de sănătatea noastră. Unii sunt deja medici rezidenți, alții încă mai fac gastrite în sesiuni sau se pregătesc să ne asigure servicii medicale umane și de calitate. De la unii dintre ei am aflat că „O generație de specialiști romi în domeniul medical” a fost o șansă în plus pentru a mai face câțiva pași în carieră. Dar, de la cei mai mulți, am aflat că acest proiect a fost singura carte pe care au pariat, în speranța că vor avea șansa să devină medici de carieră. Pentru ei nu există alt scenariu. Nu se pot răzgândi și nu pot face nazuri, pentru că așteptările față de ei sunt deja foarte mari. Ghinionul lor! Dacă ar fi visat să se facă piloți militari, nu i-ar mai fi luat nimeni chiar așa în serios.

www.profesionistromi.ro

CÂND VOI LA MARE

O SĂ MA FAC CUM DOCTORII OR

Profesionisți în domeniul medical Romi

In cadrul proiectului

Acum pot visa să ajungă **doctori**

Peste 400 de burse în domeniul medicinei!

Copiii romi visează să viseze

Parteneri

ActivWatch

SASTTEN

Partenerii proiectului

Proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Andreea Chelaru

manager de proiect

Pentru toți cei care au fost, sunt și vor fi studenți romi la medicină

Nu știu câți dintre voi vă considerați „studenți la medicină” și câți dintre voi, „studenți romi la medicină”. Câți dintre voi se pregătesc să devină „doctori” și câți „doctori romi”?

Vă încurajez însă să alăturați profesiei, etnia voastră, ca pe un atu, într-o sintagmă care să vă definească. În primul rând, pentru că voi deveniți cei din rândul întâi, avangarda. La voi se vor uita generațiile următoare care vor putea alege să contribuie la schimbarea atitudinii și mentalității oamenilor despre comunitatea romilor. Voi le veți arăta tuturor că performanța și profesia nu au legătură cu etnia, ci cu abilitatea și determinarea. În al doilea rând, pentru că voi, poate fără să vă dați seama, sunteți deja sau veți fi ceea ce am încercat să clădim împreună: o generație de specialiști romi în domeniul medical. Iar pentru asta, vă mulțumesc!

Ionuț Codreanu

editor coordonator

Pe la 13 ani visam la cariera de pilot militar pentru că găsissem mai multe avantaje care să-mi susțină decizia. Dintre toate, cel mai mult conta că aveam ocazia să fierez cu prestigiu reprezentat, evident, de uniformă. Planul a început să scârțâie în seara în care domnul Florin, electronist și deparator amator, m-a pus la punct. În ochii și mintea lui, la cât de pricâjit eram, cel mult puteam aspira la titlul de mecanic de avioane. „Tu ai văzut cum arată piloții adeverați, Ionuț? Sunt ca brazil, bine făcuți, gata de luptă. Ce să cauți tu acolo?”

Pe la 14 ani, deși nu aveam strop de înclinată tehnice, eram gata-gata să dau la un liceu industrial. Pe vremuri, industria duduia și părea o carte câștigătoare pentru mine. Nu eram ahțat după salopeta de mine, dar parcă mă vedeam oarecum purtând o caschetă albă de inginer. Noroc că pe la sfârșitul clasei a VII-a m-a scos profesoara de matematică din subteranele deciziilor cruciale. Mi-a spus pe un ton ferm că nu se poate împăca cu gândul că voi ajuge un muncitor murdar și mi-a dat o singură temă. Trebuia să dau examen și să intru la secția de informatică a celui mai fișos liceu din oraș. Ceea ce aveam să și fac, cu niscaiva emoții. La nici două săptămâni de la începutul liceului, plimbam hârtii pe la biroul Directorului ca să mă transfer de la mate-info la filologie-istorie. Știam că nu am nicio șansă să mă împac vreodată cu științele exacte. Din noroc pur am reușit să conving „autoritățile” că un umanist bun e mai valoros decât un informatician prost.

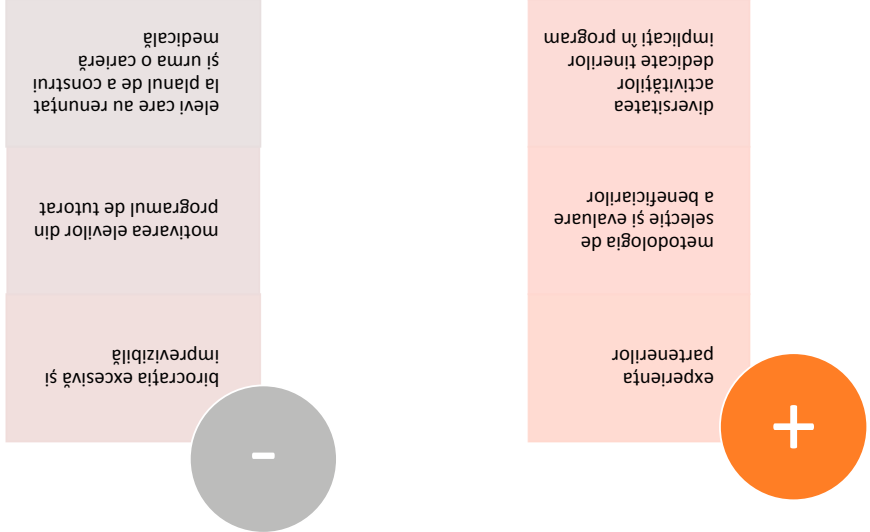
La 30 de ani, mă uit în lista mea lungă de răsuceli și reevaluări ale „planului de carieră” și sunt uimit de răbdarea și energia oamenilor din jurul meu. M-au susținut necondiționat și mi-au tolerat capriciile sub umbrela lui „e important să-ți placă ce faci în viață, nimeni nu te judecă!”.

că în viața asta pe care am dus-o până acum am întâlnit multe obstacole cu privire la rasa mea. De exemplu, la un interviu nu te duci cu inima împacăță și cu curajul pe care trebuie să-l ai. Mă gândesc că angajatorul poate zice că sunt țigan, mă vede brunet și e reticent. Și din cauza asta am avut multe de pierdut, sunt sigur de chestia asta. Dacă putem să aleg, aș fi ales să mă nasc în oricare țară în afară de România. Și, sincer să spun, dacă o întrebai pe bătrâna de lângă mine, cred că zice la fel.

Discriminarea apare din cauza altor persoane care sunt făcute publice. Sunt mediatizate numai exemplele rele, nu văd și eu la televizor că un rom e mare medic, un interviu de două minute nu văd. Mi se arată doar că „țiganul ăla a dat în cap, țiganul ăla a făcut așa”. Sunt mulți romi care nu trăiesc degeaba pe Pământ, au lucrat, au pregătire, au făcut și două-trei facultăți.

Acest proiect m-a ajutat în primul rând financiar. Salariile sunt cum sunt și nu avem destui bani să ne croidim un viitor mai bun prin școală. Am profitat de această ocazie ca să-mi pot finaliza studiile. Tata este decedat, mama are o pensie de 350 de lei și mai are și câteva probleme cu sănătatea, plătește și pastile, și facturi, și nu-mi puteam permite să cer de la ea și nici nu avea de unde să-mi dea.

LECȚII ÎNVĂȚATE

DE ÎMBUNĂȚĂȚI

stabilirea numărului de elevi de liceu care pot beneficia de meditații pentru admiterea anuală la facultățile de medicină la maxim 30

extinderea sesiunilor de pregătire pentru toate disciplinele obligatorii pentru examenul de Bacalaureat.

sistemul de monitorizare și de evaluare periodică a indicatorilor și rezultatelor proiectului

implicarea în viitor a unor organizații care sunt strâns conectate cu mediul academic și care dețin competențe și instrumente de evaluare și monitorizare a elevilor și studenților

Cred că într-adevăr primul an a fost puțin mai greu în sensul în care m-am trezit într-o lume total necunoscută, cu cerințe multe din partea profesorilor și o avalanșă de informații, venite toate brusc.

În urmă cu un an, am început să fac practică la un Cabinet de Stomatologie și pot să zic că o fac cu mare plăcere, dar și cu responsabilitate pentru pacienți și, mai ales, pentru sănătatea lor. Relația cu pacienții este foarte bună, reușind la rândul meu să acord informații și ajutor atunci când mi se cer.

Chirurgia dento-alveolară mă atrage foarte mult. Așa cum am spus și mai devreme, îmi plac provocările. Când voi termina anii de studiu, intenționez să emigreze sperând la o viață mai bună, într-o țară unde sunt sigură ca aș fi și mai apreciată pentru munca depusă din toate punctele de vedere.

Mădălina (Magdalena) Gangai

Anul I Postliceală Sanitară

Îmi place foarte mult domeniul medical și cel mai mult îmi doresc să lucrez cu copiii. Dacă știu că am contribuit la salvarea unei vieți și o persoană trăiește și datorită mele, asta mă împlinește, pentru că vreau să le fac bine celor din jurul meu.

Sper ca din anul doi să fiu la buget, să pot frecvența școala mai des și să aflu mai multe informații. Acum mă împart între școala și un loc de muncă, lucrez opt ore pe zi la un mall, prepar și servesc salate. Și îmi este foarte greu, câteodată sincer nu reușesc să ajung la școală, mai lipesc. Dacă nu reușesc

să achit taxa, nu mai fac nimic, rămân la un serviciu banal și atât. Taxa de studii e 2300 de lei și salariul meu lunar e de 700. Muncesc pentru a face o școală.

Suntem 11 frați, eu sunt a opta dintre copii și sunt singura care a continuat studiile după liceu. Sora mea mai mică e a doua din familie care merge la liceu, vrea să devină profesor de sport. Al mei s-au bucurat foarte mult când am fost admisă la școala postliceală, ei speră să reușesc să fiu cineva, să am o viață mult mai bună.

Dacă o să reușesc să învăț foarte bine engleza, aș vrea sa plec în afară. Dar vreau să lucrez o vreme și în România, până la urmă e țara mea, sunt mai aproape de familie. În afară, singurul motiv pentru care m-aș duce e că se câștigă mai bine.

Cristian Pancu

absolvent de școala postliceală sanitară

Am luat bacalaureatul, dar am zis că o facultate degeaba o fac, pentru că sunt oameni cu două facultăți care nu au făcut nimic săracii.

Am zis să fac ceva căutat, de viitor, cum e meseria de asistent sanitar. Sincer, aș vrea să plec din țară, pentru că aici salariul e de mizerie, nu știu dacă ajunge la 1500 de lei, nu ești tratat ca atare, nu ai respectul pentru școala pe care ai făcut-o. Asta e planul și visul meu, să fiu asistent în Franța peste câțiva ani. Nu sunt o fire foarte ambițioasă și multe mă descurajează, pentru

Am susținut examenul de admitere la Facultatea de Medicină Dentară în anul 2009 și am promovat cu 85 de puncte, în condițiile în care în aceeași vară susțineam examenul de licență la prima facultate (Balneofizioterapie și Recuperare Medicală pe care am urmat-o în intervalul 2006-2009).

Mi-am dorit să urmez această facultate (n.r. – Medicină Dentară) pentru a putea oferi un viitor mai bun copiilor și apropiaților mei.

Să fi student la Medicină Dentară implică sacrificii în ceea ce privește viața personală, însă am speranța că aceste sacrificii se vor materializa mai târziu.

Pe parcursul anilor de școală am legat relații de prietenie, mi-am putut face cunoștințe – profesori cu care țin legătura, medici de specialitate (care îmi pot răspunde la anumite întrebări), mi-am dezvoltat manualitatea și am

învățat ce înseamnă răbdarea și precizia, abilități necesare unui viitor medic

dentist.

Sunt hotărâtă să devin unul dintre cei mai de seamă specialiști în domeniul medicinei dentare. La finalul pregătirii academice, m-as vedea lucrând într-o clinică stomatologică, alături de o echipă de specialiști de la care să învăț să practic la un nivel înalt, după care, în condițiile în care dobândesc experiență de lucru cu pacienții, să deschid propriul meu cabinet stomatologic. Nu este exclus să lucrez și în afara țării, dacă se va ivi ocazia, pentru a cunoaște tehnici moderne de lucru cu pacienții.

Programul de burse „O generație de profesioniști romi în domeniul medical”, a constituit pentru mine principala sursă de susținere financiară și morală, pentru a putea ajunge aproape de a-mi finaliza studiile în domeniul stomatologiei.

Dacă nu ar fi fost acest program de burse, tot mi-aș fi urmat visul de a studia medicina, însă nu aș fi putut fi centrată pe noțiunile teoretice și practice, din simplul motiv că ar fi trebuit să mă autoîntrețin financiar. Din anul 2008, când am participat la prima mea tabără națională „Advocacy în domeniul sănătății”, organizată de o întregă echipă de specialiști în politici de sănătate pentru romi (Sastpen), planul meu de viață s-a schimbat radical. Mi-am

schimbat gândirea și aspirațiile, am reușit să îmi recunosc identitatea romă în public, cunoscând și alți colegi din țară, care treceau prin același „stigmat” și care aveau povești de viață asemănătoare cu a mea. Am învățat să îmi înving teama de a vorbi în public, de a-mi susține o cauză, prin jocurile pe care trairerile specializate în comunicare le-au implementat cu noi.

Astfel, prin intermediul programului de burse „O generație de specialiști romi în domeniul medical”, am avut oportunitatea de a mă concentra asupra studiului intens, am participat la o serie de congrese și conferințe naționale și internaționale, cu lucrări publicate în reviste de specialitate, și mi-am îmbunătățit cunoștințele de limba engleză.

De asemenea, mi-am putut achiziționa materiale didactice, instrumentar stomatologic și am primit susținere morală din partea mentorului meu, Andreea Oancea (medic dentist).

De aceea, doresc ca, după finalizarea studiilor și odată cu intrarea pe piața muncii, să realizez o campanie de acordare gratuită a serviciilor de consultație stomatologică în rândul grupurilor vulnerabile și să derulez un proiect de informare, educare și conștientizare asupra importanței igienei orale, pentru prevenirea afecțiunilor generale în rândul romilor.

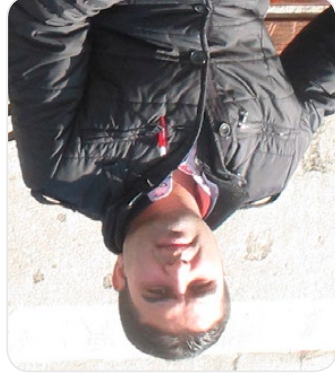
Cristina Căldăraru

studentă anul IV, UMF Craiova

Încă din copilărie visam la o carieră în domeniul medical și, cu multă ambiție și perseverență, am reușit să intru în această lume. Faptul că mă și mențin pe această linie se datorează iubirii pentru meserie și plăcerii de a acorda ajutor atunci când este nevoie.

În anul 2010 am reușit să intru la Facultatea de Medicină Dentară din cadrul Universității de Medicină și Farmacie Craiova cu nota de 9,47 și mă mândresc cu faptul că m-am situat în primele 15 locuri.

pentru că, dacă nu știi un lucru, nu-l faci, iar refuzul ăsta de a merge la școală e cumva dat de părinți și de cei din jur. Copiii nu aveau vaccinurile făcute, erau într-o situație foarte dificilă, nu-mi imaginam că poate să fie atât de gray, impactul a fost foarte mare. E nevoie de un precedent – dacă o singură persoană din comunitate ajunge la facultate, devine un model și, peste încă o generație, vor vrea și mai mulți așa. Nu-mi doresc să fiu un model, ci pur și simplu să fiu un precedent și alți tineri să aibă și ei curajul să încerce, pentru că, dacă a fost cineva care a reușit, oricine poate să facă asta.

Laurențiu Oprica
Masterand Bioinginerie clinică
UMF Iași

Am 34 de ani și acum fac voluntariat la Clinica 3 Medicală la Spitalul Sf. Spiridon în vederea obținerii unui loc de muncă. Am doi copii, sunt căsătorit, fetița are șase ani, iar băiețelul are doi ani și jumătate. În situația în care mă aflui eu ca persoană, proiectul ăsta a fost un suport, fără el nu aș fi putut continua studiile, este destul de greu să te menții în sistem, îți trebuie cărți, instrumente medicale, internet. După liceu m-am angajat ca șofer gestionar la o firmă de distribuție ziare și abia după zece ani m-am ambiționat, eram mai stabil financiar și am zis că este păcat să nu-mi continui studiile.

Citeșc mereu ziarele și am tot respectul pentru domnul Raed Arafat. A avut o carieră deosebită și-l văd ca un model pentru generația actuală. A făcut serviciul SMURD, care este foarte necesar și îmi place de el că a venit dintr-o

țară străină și a reușit să se impună aici, și-a câștigat respectul, am văzut oameni care au ieșit în stradă ca să fie alături de el.

Tata lucrează aici la o tonetă de ziare, are 60 de ani, a lucrat la turnătoria Nicolina. Când era tânăr a fost lăutar, muzicant, și a făcut parte din fanfara de la Cosmești. Am cântat și eu la acordeon, la orgă, cu vocea, dar asta e o tradiție care de acum e cam pe ducă, s-au cam stricat treburile cu muzica, mai ales de când au apărut internetul, calculatoarele, oamenii preferă să pună un DJ și să facă nunta, nu mai cheamă formații.

Din punct de vedere profesional, mă văd în sistemul medical. Aș prefera în străinătate, pentru că sunt alte condiții de trai, este o salarizare mai bună. Dacă s-ar ivi ocazia, mâine aș pleca. Dar nu pentru mine, să nu credeți că sunt un egoist, sunt recunoscător că mi-au oferit cei din țară sprjiin, dar vreau ca copiii mei să nu ducă lipsa bucuriilor vieții, strictul necesar.

Aurelia Dulgheru
studentă în anul V la Facultatea de Medicină
Dentară în cadrul UMF „Carol Davila”,
București

Am ales cariera medicală pentru ca astfel să pot permite populației romene acces la servicii medicale și dentare de calitate.

Decizia de a mă dezvolta personal și profesional a fost cultivată de fratele meu, care este doctor la rândul lui (dar în chimie). Am învățat că orice bariera educațională poate fi depășită numai dacă îți dorești cu adevărat și ești dispus să muncești pentru asta.

e, dar e mai important e să încerc să ajut, să fac un copil să rădă, să glumesc cu el, să nu mai simtă boala pe care o are. De obicei interacționez cu 30-40 de copii pe zi.

„Profioniști romi” este un proiect foarte util pentru toți beneficiarii de etnie romă, pentru că e un sprjin financiar și ne ajută să scăpăm de stereotipuri. Desigur, nu putem scăpa în totalitate, pentru că mulți oameni încă au preconcepții și o părere foarte proastă despre romi, dar cred că în viitor mentalitatea se va schimba și că încep și romii să aibă un cuvânt de spus. Când m-am înscris la studii nu aveam bani să mă întrec în pe tot parcursul facultății, dar bursa de care beneficiaz din proiect mă ajută foarte mult, pentru că am foarte multe proiecte de făcut la facultate și mă ajută cu transportul, manuale, studii, documentații pentru proiecte.

Asumarea publică a identității etnice este importantă, dar căteodată are și riscurile ei, pentru că lumea te privește altfel căteodată, sunt oameni care privesc romii ca pe niște hoți și poți să întâmpini piedici în ceea ce vrei să faci din cauza asta. Pe de altă parte, este ceva foarte important pentru sufletul tău să-ți recunoști etnia din care faci parte și să dovedești că nu ești cum cred unii, să dai un exemplu bun. De obicei, romii erau tratați cu indiferență înainte, dar acum sunt foarte relaxate lucrurile, sunt relații și de 20 de ani de prietenie dintre medici și unii dintre pacienții romi. Lucrurile s-au mai îmbunătățit, au început să fie și medicii mai toleranți, să nu mai eticheteze oamenii după înfățișare. Dar am fost în comunități de romi și am făcut niște investigații medicale pe teren și am întâlnit și persoane care s-au plâns de cadrele medicale din comunitatea lor, că nu le ajută. Erau persoane de etnie romă care nu aveau certificate de naștere, trăiau în sărăcie într-o comunitate izolată. Mulți nici nu se lasă ajutați, din neîncredere, pentru că au fost prea marginalizați tot timpul și au rămas cu ideea că ei acolo sunt numai ei și atât, sunt singuri și nu trebuie să aibă încredere în nimeni.

Mihaela Chiriac

Absolventă a specializării Tehnică Dentară de la Facultatea de Medicina Dentară din Iași
Absolventă și de Litere, specializarea Jurnalism

Asumarea identității este în mod clar importantă, iar eu nu am avut probleme să-mi asum și mă ajută mult și fizicul. Uneori oamenii nu credeau că sunt de etnie romă, pentru că nu corespundeam prejudecăților lor. Am mai simțit și o atitudine diferită din partea unor colegi sau profesori, dar nu atât de mult cum am auzit la alți colegi ai mei de etnie romă. Profesorii și colegii au început să mă aprecieze pentru că a contat cel mai mult felul meu de a fi, faptul că eram la fel de corectă și de silitoare, îmi dădeam tot interesul pentru studiu, participam la toate activitățile colective, aveam rezultate bune. Este foarte greu să schimbi concepția pe care un om o are de foarte mulți ani, confirmată de părinți și de alți prieteni ai lui. Eu nu mi-am propus să schimbi concepția cuiva, dar vreau să-i ofer un precedent, să înțelegă că nu toți sunt la fel. Este foarte greu să schimbi mentalități, și eu poate discriminez anumite persoane, fără să-mi dau seama. Încerc să nu fiu atât de dură cu cei care discriminează, trebuie să vezi fiecare persoană în parte, încerc să-i înțeleg pe cei reticenți și să le ofer un precedent.

În tabăra din proiect am vizitat comunități foarte sărace de romi și când m-am întors m-am gândit că sunt o persoană norocoasă că m-am născut în familia mea, că am avut atâtă oportunități și am avut ocazia să studiez. Cea mai dramatică era situația copiilor din comunitățile de romi dezavantajate. Mulți ziceau că nu-și doreau să meargă la școală pentru că nu știau cu ce îi poate ajuta, de ce trebuie să se integreze. Copiii aceia nu sunt de condamnat,

Daniela Birsanu

studentă în anul IV, UMF Craiova

Mă gândeam la această meserie încă din liceu. Fiindcă profilul meu a fost total diferit de ceea ce ar presupune această meserie, toată lumea din jurul meu m-a descurajat. Am renunțat la idee, mi-am obținut diploma de învățătoare-educatoare și am primit un post în învățământ, însă undeva, în colțul sufletului, mi-aș fi dorit să fac Medicină. Am lucrat un an la o grădiniță, timp în care m-am pregătit cum am putut eu mai bine pentru admitere și am reușit să obțin nota 9,35. Mi-a fost foarte greu în primul an deoarece am continuat și cu jobul pe care îl aveam pentru a mă susține financiar. Nu puteam ajunge la cursuri, iar în sesiune a fost un coșmar.

Când am primit bursa „O generație de specialiști romi în domeniul medical” am renunțat să mai lucrez pentru că îmi doream să nu mai pierd nimic. Voiam să merg la cursuri, să urmez practica, să fiu prezentă la toate lucrările, să mă implic mai mult și să fiu pregătită pentru meseria de farmacist. Drept dovadă am încheiat ultimul semestru cu media 9,80. Mi-aș dori să fiu susținută în continuare pentru că altfel ar trebui să fac o serie de compromisuri care m-ar împiedica să fac ceea ce îmi place.

Mi-a fost de foarte mare ajutor faptul că am avut un mentor care a avut rabdare și bunăvoința de a mă ajuta și de a mă înțelege. Am cunoscut oameni noi, colegi minunați cu care am stabilit relații de prietenie și cu care mi-aș dori să colaborez și profesional. Acum sunt în anul IV, iar relațiile cu profesorii și colegii sunt foarte bune. Primesc ajutor de câte ori am nevoie și simt că sunt apreciată pentru efortul pe care îl depun pentru a fi mereu printre cei mai buni.

Adrian Angiuc
Voluntar la Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Sfânta Maria”, Iași

Am 25 de ani, am făcut trei ani la Colegiul de Radiologie și Imagistică din UMF Iași, sunt în anul doi la masterul de Biologie și Inginerie Clinică și fac voluntariat la Spitalul de Copii Sfânta Maria. Mama este și ea asistentă laborant în același spital și ne-a crescut singură de când aveam zece, respectiv 12 ani. Am crescut într-o familie familie mai modestă, săracă de fapt, și acest lucru m-a determinat să-mi doresc să devin cineva. De mic se zicea „uite țiganul ăsta” și, pe parcursul trecerii anilor, am schimbat mentalitatea tuturor celor din jurul meu prin faptul că eram ambițios.

Vreau să activez ca tehnician de radiologie și imagistică, adică să fiu cel care face radiografiile, pentru că de ele depinde o concluzie pe care o trage medicul asupra afecțiunilor pacienților – în funcție de ele, stabilește dacă e nevoie de operații, dacă există fracturi sau leziuni șamd. E un fel de a privi prin corpul unui om. Mi-aș dori să ajung să lucrez la spitalul ăsta, îmi place foarte mult să lucrez cu copiii și este un mediu unde m-am obișnuit și mă înțeleg cu tot personalul, am o relație foarte bună și deschisă cu asistentele și medicii. Relația mea cu pacienții depinde de la om la om - sunt unii părinți mai recalcitrați, stresati fiind de boile de care suferă copiii, dar noi trebuie să îi tratăm cu calm. Dar celor mai mulți dintre copii le place să vină, îi păcălim, le zicem povești despre laserele albe, încercăm să-i calmăm, să stea liniștiți, să fie ceva obișnuit radiografiile, ceva care nu îi sperie, eventual să fie distractiv, să se simtă bine. La început aveam rețineri, îmi era milă de ei. Și acum îmi

Mădălina Mihaela Dumitru
UMF Carol Davila București

Indiferent de personalitatea și caracterul individual, romilor li s-a atribuit o imagine negativă, fiind considerați hoți, murdari, lenși. Am simțit și eu lucrul acesta în prima zi de facultate. Dacă colegii mei nu judecau după aparență, nu aș mai fi suferit. Bucuroasă, le-aș fi spus că am urmat cursurile unei școli profesionale pentru a mă integra în societate, iar cei peste zece ani de muncă într-un salon de frizerie dovedesc acest lucru. A urmat o perioadă în care am continuat studiile, în paralel cu serviciul, pentru a avea o diplomă de Bacalaureat.

M-am căsătorit la 20 de ani, iar copiii au venit pe lume șapte ani mai târziu. După nașterea fetitelor, mi-am dat seama că masajul terapeutic și recuperarea medicală sunt foarte importante, având urmări pozitive într-un timp scurt. Prin urmare, după câteva cursuri urmate, învățând foarte bine anatomie, m-am hotărât să mă înscriu la Facultatea de Asistențe Medicale și Moașe.

Primul pas spre evitarea discriminării este cunoașterea. De aceea, participarea în acest proiect m-a ambalționat să mă perfecționez. Congresele și conferințele de la Chișiinău, Cluj-Napoca, Novi Sad mi-au dat șansa de a mă afirma. Tabăra de Advocacy de la Piatra-Neamț m-a făcut să mă simt mândră de originea mea și totodată să aspir „la mai mult”.

În urma participării la acest proiect, sunt mai sigură pe forțele proprii și conștientizez că mă pot integra social, dar și economic, prin desfășurarea unei meserii.

Vă mulțumesc!

Gabriel Găitan
Student la UMF Iași în anul al II-lea
Voluntar la Serviciul de Ambulanță Spitalul
Sf. Spiridon, Iași

Medicina de urgență mă pasionează cel mai mult, vreau să fiu la timp unde este nevoie. Am avut un caz de familie când unul dintre verișorii mei avusese un accident rutier și a durat aproape o oră până a ajuns salvarea la noi în comunitate. Am rămas așa marcat că nu s-a mai putut face nimic și am vrut să schimb acest lucru și sa fac ceva pentru semenii mei. Și am dorit să le demonstrez majoritarilor că și romii au potențial și pot aspira la profesii ce implică un grad mare de pregătire. Mi-aș dori să îmi practic aici meseria, în România, pentru că consider că aș accorda o șansă romilor de a primi serviciile medicale de calitate.

Cred că ar putea schimba vieți acest proiect, ne-ar da o șansă nouă tuturor și ar putea forma o clasă de elită de profesioniști romi cu ajutorul căreia să schimbăm percepții, să nu mai întâlnim prejudecăți și acuzații la adresa romilor. Am avea mai multe exemple pozitive și lumina și-ar pune un semn de întrebare. Mă deranjează că în media sunt promovate cazuri cu romi care dau în cap, nicidecum cazuri când un rom dintr-o familie defavorizată a ajuns la Medicină.

Oamenii au fost destul de uimiți, pentru că nimeni nu se duce să-ți întrebde de problemele lor, nimeni nu le spune ce trebuie să faci atunci când apar simptome ale afecțiunilor. Au fost foarte încântați că am venit și mulți dintre oamenii de acolo făceau parte din familii cu copii care doreau să se ducă la școală și i-am încurajat și pe ei să urmeze această cale pentru a putea fi priviți altfel.

Există soluții pentru orice din punctul meu de vedere, dar trebuie avută în vedere răbdare cu fiecare comunitate. În ultimii ani s-au rezolvat foarte multe lucruri și din ce în ce mai mulți oameni înțeleg că trebuie să trimită copiii la școală și să nu îi mai lase să abandoneze studiile.

Fac parte dintr-o familie în care nu se știe limba romană, dar vreau să învăț. Asumarea identității etnice cred că este un lucru foarte important, căci astfel putem schimba percepția oamenilor din jur. În media vedem numai exemple negative de romi care se duc în străinătate și fură și sunt izgoniți. Dacă le spunem celorlalți că și noi suntem romi și oferim un exemplu pozitiv, putem schimba percepția. Am asistat la situații când oamenii din fața mea, dacă aveau o culoare mai închisă a pielii, deși erau curați, erau respinși. Unii oameni zic că romii toți sunt analfabeți, că toți fură, și bănuiesc că de aceea încearcă să-ți respingă. Încercăm să demonstrăm că suntem alții și să combatem stereotipurile.

Consider că nu trebuie să ne victimizăm. Colegii mei știu că sunt pe locurile de romi. La început, unii dintre ei credeau că asta înseamnă că intrăm la facultate cu note mult mai mici și fără examen. Le-am explicat că dăm același examen, cu aceleași condiții, și câteodată putem să avem concurență mult mai mare pe locurile acestea. Unora nu le venea să creadă, unii oameni au ideea preconcepută că romii sunt toți la fel și nu vor să învețe, și au fost surprinși că sunt romi care vor să aibă o profesie cu un înalt grad de calificare, cum e cel de farmacist sau de medic. De aceea este important ca noi tinerii să fim un exemplu pentru ceilalți și să le demonstrăm că este foarte important să mergem la școală. Altfel nu putem reuși, nu este o altă cale.

la facultatea de Medicină și cu mine ne întâlnim de două ori pe săptămână. Este un sprijin profesional, a avut grijă să ne introducă în această lume, să ne pregătească pentru ceea ce ne așteaptă, ne-a dat mai multe detalii despre relația dintre pacient și cadrul medical și ne-a introdus în viața spitalicească.

De multe ori când avem probleme la unele materii îi putem cere ajutorul.

Și tot în cadrul proiectului am mai beneficiat și de o tabără de advocacy care contribuie foarte mult la dezvoltarea noastră profesională, deoarece am beneficiat de foarte multe cursuri cu diferiți traineri. Am făcut cursuri de comunicare și de leadership, ne-au fost prezentate problemele de sănătate ale romilor la nivel național, am fost duși într-o comunitate de romi de lângă Piatra Neamț și acolo ne-am întâlnit exact cu problemele oamenilor pe care noi nu le vedem în viața de zi cu zi, am făcut o vizită medicală în comunitate. Aproximativ 100 de persoane au fost în această tabără și am fost împărțiți pe grupe și fiecare grupă a mers în altă comunitate.

Oamenii ne-au povestit că de câte ori au contact cu cadrele medicale sunt respinși, motiv pentru care alții refuză să se ducă la doctor. Am discutat și cu cadre medicale care spuneau că oamenii nu vor să se ducă la medic și spun că nu au bani. Când ne-am întors din vizita în comunitate ne-am împărțit experiențele din teren și am constatat că majoritatea acestor comunități erau poziționate la marginea satului, nu aveau acces la apă, la infrastructură – detalii care îngreunează viața romilor. Am încercat în acele vizite în comunități să aflăm care sunt problemele medicale cele mai frecvente, iar problemele de sănătate cele mai întâlnite au fost: diabetul, obezitatea și hipertensiunea arterială. După această tabără, am dezvoltat un proiect de voluntariat în alte comunități de romi. Eu am făcut în Brăila, într-o comunitate, alături de doamna doctor care mi-a fost și mentor și alături de altă colegă. Le-am explicat oamenilor despre ce era vorba, le-am luat tensiunea arterială, le-am aplicat care sunt valorile normale și ce trebuie să facă când observă schimbări și le-am oferit sfaturi pentru a duce o viață sănătoasă și a respecta un echilibru alimentar.

Asumarea identității etnice e o decizie personală. Cred că, dacă nu îți asumi identitatea, există o problemă undeva, probabil cei care ascund asta au avut mult de suferit, probabil că o văd ca pe un defect. Cred totuși că ar trebui recunoscut acest aspect, e o chestie de apartenență. Asumându-ți, în primul rând faci pace cu tine însuți. Dacă nu există conflicte interioare, totul merge mai bine. Dacă tu ești o persoană fără resentimente, poți lua toate deciziile corecte, în momentul în care ești împăcat cu tine însuși și nu ai situații conflictuale.

Personal, nu m-am confruntat cu atitudini diferite în domeniul medical. Colegii mei sunt oameni educați, care au discernământ și își pot exprima opinia, nu e nevoie să recurgă la prejudecăți. Dar cred că e o relație mai tensionată în relația medic – pacient rom la toate spitalele, nu există excepții prea mari din punctul meu de vedere. Unii pacienți sunt primii foarte urât la medic, sunt tratați ostil de cadrele medicale inferioare medicului.

Cred că țin de educație. Poți gândi orice, dar activitatea pe care o desfășori nu trebuie să fie influențată de preconcepțiile tale. Și mai cred că e vorba și de controlul de sine. Dacă îți pi la un pacient și ai o ieșire mai colerică, ține și de controlul tău interior. Poate că nu toată lumea are sau a dobândit stăpânirea de sine necesară, dar orice relație conflictuală generează turbulențe în jur. Și, pentru ca actul medical să se desfășoare în condiții optime, trebuie să existe înțelegere între pacient și cadrul medical, de dragul actului medical măcar.

Pe viitor, aș vrea să lucrez tot în Iași. Mi-aș gândi să plec pentru o scurtă perioadă de timp, nu *la* la lung, ci pentru o perioadă determinată, cu o bursă, pentru a acumula experiență pe care să o folosesc aici. Familia mă reține în primul rând și datorită morala pe care o am față de cei care m-au format aici. Sfatul meu pentru tinerii care vor să urmeze Medicina este să se gândească de două ori, pentru că este o facultate care cere foarte multe sacrificii materiale și resurse de energie. Dacă nu ai resursele necesare, îți este foarte greu și există riscul să abandonezi și să pierzi ani din viață. Dar, dacă asta le place și asta vor, le spun să facă orice să-și îndeplinească visul.

Alexandra Constantinescu
Studentă în anul al II-lea la Facultatea de Farmacie din Iași

Altă profesie nu aș crede că mi s-ar potrive. Atunci când ești farmacist, o persoană bolnavă vine înțai la tine și este foarte important sfatul pe care îl oferi. În vara din clasa a XII-a am găsit acest proiect care am crezut că este un mare sprijin pentru mine. Am beneficiat gratuit de meditații săptămânale la chimie și a fost destul de greu să recuperez atăta materie, dar am avut noroc de o doamnă profesora care m-a ajutat foarte mult. Și soțul acesteia, domnul Cantemir, chiar dacă nu făcea parte din proiect, m-a ajutat și dumnealui.

Am primit chiar și o bursă de 200 de lei pe lună și, când obțineam media 9 la testele săptămânale, aveam bursă dublă. Am fost admisă la facultate cu media 9,19, nu am avut restanțe, am terminat anul cu media 8,20. Ai mei au fost alături de mine în orice moment, m-au încurajat. Au fost foarte fericiți că am fost admisă cu această medie și sunt bucuroși pentru mine că urmez ceea ce îmi doresc. Cred că dacă nu aveam sprijinul părinților mei, nu aș fi reușit, nu cred că aș fi ajuns aici. Ei dintotdeauna m-au încurajat și ne-au înoculat și mie și fratelui meu că educația este cea mai importantă. Ei nu au avut posibilitățile materiale pentru a urma o facultate și și-au împlinit visul prin noi. Mama este laborantă, iar tatăl meu acum este șomer, a lucrat la o firmă de de instalații gaze. Fratele meu a terminat anul trecut masterul și acum este inginer în Brașov.

După ce am intrat la facultate, am continuat cu programul de mentorat de care beneficiaz și astăzi. Avem un îndrumător, pe doamna doctor Cristina Bănuț, medic ORL-ist la Spitalul de Copii Sf. Maria din Iași, cu care o colegă de

Acum este prima dată în cariera mea când am de-a face cu o rezidentă de etnie romă și vreau să vă spun că este surpriza mai mult decât plăcută. Alina Călin este o persoană extrem de devotată Mediciniei, este extrem de civilizată și luptă cu niște concepții care nu sunt tocmai în regulă. Alina cu siguranță va avea un post de chirurg în România.

Cu cât cei care fac parte din această civilizație vor începe tot mai mulți să învețe, să se licențieze, eu cred că lucrurile se vor schimba, iar idelle preconcepute că tot ceea ce înseamnă cetățean român de etnie romă este rău trebuie să dispară. Ideea acestui proiect este excelentă și nu numai pentru domeniul medical, ci și în alte domenii. Lucrurile cred că vor merge în bulgăre de zăpadă.

Adina Corobuță

25 de ani

Medic rezident anul I, specializarea Neurologie
Spitalul Parhon din Iași

Încă din clasa a opta mă gândeam că am să urmez o profesie în domeniul medical – mă gândeam să aleg între farmacie și medicină. Îmi place să ajut oamenii și mă bucură atunci când fac ceva pentru sănătatea lor, e important să ai o oarecare contribuție în starea de bine a unui om, mai mică sau mai mare. Mă înțeleg destul de bine cu pacienții, încerc să fiu cât de amabilă pot și să-i fac să-și înțeleagă afecțiunile și nevoile și să manifeste complianță la tratament.

Foarte multe sacrificii am făcut să pot merge la facultate. Am renunțat la mare parte din timpul cu prietenii, timpul liber s-au redus considerabil. Toți ceilalți studenți terminau facultățile până în mai – iunie și plecau la mare, dar, la Medicină, noi eram la facultate și în iulie. A fost mult de învățat.

Uneori poate că nu ai așa mare grijă de sănătatea ta, o lași pe planul doi, dar eu trebuia să mă dedic studiului într-o mai mare măsură. Cei mai mulți dintre prietenii mei sunt tot în același domeniu cu mine și, atunci, ne-am încurajat unii pe alții, am tras unii de alții la examene.

Familia m-a susținut, mi-a înțeles stresul, nevoia de liniște și spațiu, am avut noroc din punctul ăsta de vedere. Am un frate mai mic și o soră mai mare. Sora a terminat Informatică Economică și lucrează ca inginer software la o multinațională și fratele a terminat Dreptul și Mecanica, e la master la Mecanică și intenționează să plece cu o bursă Erasmus. Tatăl a fost inginer mecanic, acum e decedat, și mama a fost învățătoare, între timp s-a pensionat.

Am fost cu Erasmus în Franța în anul cinci, timp de șase luni, și a fost o experiență interesantă. Cel mai util pentru mine a fost că am văzut ce înseamnă alt sistem medical. La noi nu sunt întotdeauna medicamente și instrumente necesare, pe când acolo, ca medic, îmi decizia și ai totul la dispoziție. La noi nu poți uneori să-ți faci meseria la randament maxim din cauza aparatului care te încurcă.

Programul acesta m-a ajutat pentru că am avut mentori care mi-au orientat oarecum cunoștințele. Dacă am avut o nelămurire în orice domeniu, m-au ajutat, a fost foarte util să am ajutorul ăsta necondiționat. Iar cele trei tabere de advocacy din proiect mi-au dat încredere în mine, m-au învățat să-mi susțin punctul de vedere, și asta are o importanță majoră în orice domeniu, dar mai ales în domeniul medical.

Nu cunosc medici romi cu experiență și îmi pare rău pentru asta, chiar as fi interesată să iau legătura cu medici de etnie romă mai mari decât noi. Bineînțeles că există, cu siguranță.

M-am gândit să plec din țară doar ca să mă specializez, dar să vin înapoi, să fac ceva aici. Trebuie să-mi perfecționez engleza medicală. În timpul facultății! am avut o bursa Erasmus-Socrate, am studiat un semestru în Spania, la Universitatea de Medicină din orașul Valladolid.

Când eram mică, voiam să devin Avocatul Poporului, voiam să fac Dreptul. Ce-ma dat înapoi e că, în profesia asta, ca să câștig, trebuie să mînt. Asta m-a dat înapoi, pentru că nu-mi place. Am fost foarte dezamăgită când eram mică, până să intru la liceu. În general copiii vin cu lecția învățată că „țigarii sunt răi”, „țigarii fură” și probabil de aceea era distanța asta. Mi se spunea în față că *unde mă cred, în mahala la mine?* Un profesor m-a învățat că erau oameni sub nivelul meu de inteligență dacă, în loc să facă apel la argumente raționale, mă jigneau. Dar nu generalizez. Colega mea de Cambridge, era prietena mea cea mai bună. Depinde foarte mult de educația venită din partea părinților până când copilul poate să facă diferența. În liceu oamenii nu mai aveau viziunea asta, mă strigau cu drag „țigăncușă”:

Nu am simțit nici un fel de discriminare în sistemul universitar și niciodată nu m-am ferit că sunt de etnie romă. Colegii au fost surprinși și foarte curioși de tradiții, de familia mea, de cum am reușit. Lucrez cu oameni care sunt la un anumit nivel, colaborează cu mine, și nu simt o anumită distanță, din contră, sunt oameni care vor să mă ajute să mă dezvolt.

Am avut un pacient din neamul căldărariilor care s-a operat la noi și care a venit la spital cu toată familia, cu bunici, frați, surori, cum suntem noi, uniți. Și ce mi-a plăcut la ei a fost că m-au ascultat și au avut încredere în mine, mi-au oferit șansa de a avea încredere în mine. Când i-am văzut, mi-am adus aminte cum a fost când a avut accident fratele meu, și noi eram toată familia la spital, ne făceam griji enorm. Aveam 18 ani și parcă voiam mai mult din partea medicilor și, din dorința de a-l vedea sănătos, mi se părea că putea fi și mai bine îngrijit.

Celalți medici sunt acum foarte relaxați când au de-a face cu pacienți de etnie romă. Altădată și-ar fi închipuit că sunt agresivi, deși ei doar își făceau griji pentru cei dragi lor, asta e și ideea. Pacientul în general nu are cunoștințe medicale și nici familia lui și nu-și dau seama ce înseamnă că medicul și-a dat toată silința și de aici apar multe probleme. În rândul romilor ar trebui să fie multe cursuri în care să se discute despre anumite subiecte de bază din domeniul medical. Mulți sunt așa dezamăgiți și nu au speranța ca au și ei drepturile lor, nu sunt în cunoștință de cauză. Mă bucur să arăt că noi, cei de etnie romă, nu suntem doar piese de sah care pot fi mutate după bunul plac al majoritarilor. Imi pare rău că nu pot să fac mai mult, dar deocamdată sunt prea mică. Tot negativismul m-a determinat să lupt, să continui, nu vreau să renunț. Aici mă regăsesc, aici simt că e scopul meu, cu bune și rele.

Doctor Alexandru Grigorovici
Spitalul Sf. Spiridon, Secția Chirurgie

Cei care vor să practice Chirurgia trebuie să înțeleagă că înainte de 40 de ani nu pot spune că au ajuns la un nivel suficient de calificat. Activitatea maximă a unei persoane care face această specialitate este între 45-60 de ani. Pot să vă spun că, în 20 de ani, am pregătit mai mult de zece rezidenți care acum sunt chirurghi de foarte bună calitate și dintre aceștia unul singur mai este în țară. Cred că nu există explicații, este trist acest lucru, sunt oameni în care s-au investit muncă, bani, foarte multe lucruri, și acum îi îngrijesc pe alții, în alte părți, și îi îngrijesc la un nivel foarte bun.

fără speranțe, deși s-au bucurat, s-au gândit că e o facultate costisitoare și nu o să pot să mă întrec în. Mama e casnică, suntem cinci copii, iar tatăl meu lucrează pe curse lungi, dar s-a îmbolnăvit la un moment dat, s-a operat și nu a putut lucra. Uneori aveam bani doar să vin și nu aveam cum mă întoarce, ei am făcut naveta zi de zi. Familia a fost primul meu sprijin, frații, surorile, eu am fost cei care au luptat pentru a continua. Din an în an era din ce în ce mai greu, asta pentru că am aprofundat foarte mult, am ales o specializare complicată, care necesită o dezvoltare profesională continuă. Mai mult, sora mea mai mare a terminat Journalism, are 29 de ani, și inițial a dat admiterea la Medicină, dar nu a promovat. După ce a terminat Journalismul, a lucrat un an la o televiziune de aici, după care și-a dat seama că nu e ceea ce-i place. Eu eram deja studentă în anul al III-lea și am încurajat-o să dea la Medicină și am ajutat-o să învețe, am venit cu materiale didactice, și a reușit, e în anul șase acum.

Ceea ce am văzut în spital m-a surprins și m-a dezamăgit, concepția asupra celor de etnie romă și prejudecățile. Multe cadre medicale pe care le-am întâlnit au avut foarte multe probleme cu pacienții de etnie romă și au anumite prejudecăți. Dar treptat simt că o să-și schimbe opinia, asta îmi și doresc, în ceea ce mă privește și-au schimbat-o deja. E greu să supravețuiești ca rom într-o majoritate, mai ales în domeniul ăsta, pentru că mulți oameni au niște preconcepții bine definite. Dar le-am demonstrat că rom nu înseamnă murdar, hoț, incult.

Aș vrea să fac astfel încât să nu mai existe discriminare în spitale, să nu se mai întreprindă selecții în garzi, în urgențe. I-aș primi pe toți pacienții de etnie romă pe care alți doctori poate îi refuză. Tratamentul diferențial nu există între pacienți în spital. Dar cazurile care se pot amăna, se amână când e vorba de etnia romă, dacă nu e maximă urgență se preferă să se amâne.

Eu am ajuns să cred că cea mai mare discriminare în rândul romilor e în spital și de cele mai multe ori am primit o explicație care nu mi se pare logică: că ei nu înțeleg tratamentul și că, dacă fac o complicație care nu ține de tratament, dau vina pe medic și se creează o relație tensionată cu medicii, că

romii nu înțeleg, sunt superstițioși, exagerează, sunt răutăcioși. Există și frica față de cei de etnie romă, pentru că unii medici au trăit situații când au fost amenințați ulterior, urmăriți.

Am ajutat de foarte multe ori ca medicul primar să colaboreze frumos cu pacientul de etnie romă. Am avut pacienți de etnie romă pe care le-am ajutat să colaboreze cu medicul curant și aveau mai multă încredere în mine decât în medicul curant, deși eu sunt medic rezident. Dacă doctorul curant le dădea un tratament, așteptau o confirmare de la mine. Au venit căldărari cu care am colaborat bine, mă întrebau unii medici ce le fac de se succesc, de au încredere în mine.

Anumite tradiții nu știu dacă toți medicii le înțeleg. Au fost situații când veneau femei romă la spital și nu voiau să se dezbrace în fața unui medic bărbat și medicii se enervau. Nu m-am ferit niciodată că sunt de etnie romă și nici nu o să mă feresc, din contră. Eu regret foarte mult că nu m-am dus în prima zi de serviciu în haine tradiționale. Eu cred că există mulți medici romi în sistem, dar nu și-au recunoscut identitatea din cauza medicului. Eu nu am trăit în comunitate, dar am făcut limba romani la școală, am fost și la olimpiadă. Vorbesc în limba romani cu pacienții romi și aproape că nu le vine să creadă. Mi-aș dori să-i încurajez pe cei de etnie romă să-și croiască niște cariere onorabile.

E greu să fii femeie de etnie romă în domeniul ăsta, trebuie să te lupți continuu, trebuie să mă culturalizez continuu, să dau dovadă că și noi suntem la fel pe Pământ. Am impresia că mulți zic că sunt țigan și nu trec peste prima concepție. Să mă ferească Dumnezeu de greșeli, că poate aș fi vizată, s-ar considera că am confirmat stereotipul. E o luptă continuă. Dacă o să-mi ajute Dumnezeu să ajung unde îmi doresc, sunt sigură că în spital or să se schimbe lucrurile. Vreau să fac doctorat și să înaintez ca asistent și, de ce nu, profesor universitar. Mai durează până să fiu profesor universitar, de obicei îmi văd lungul nasului, dar toate au un început.

Marius Rădulescu

Coordonator al componentei de tutorat în perioada 2012 – 2013
Centrului Romilor pentru Politici de Sănătate - SASIPEN

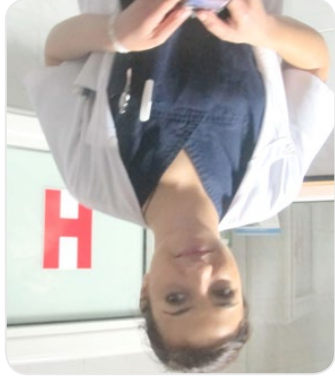

Am fost aproape de copii, am fost și în tabere și am sprijinit echipele de formatori. Ce a fost bun în programul ăsta a fost că s-a oferit o oportunitate pe care mulți nu o au: s-au făcut meditații gratuite, în jur de 60 de ședințe, au fost și bursele, și am făcut tabere în care s-a pus accent pe managementul carierei, comunicare, stimă de sine, leadership.

Tinerii au nevoie de sprijin. De orice tip de sprijin. Unii chiar merită să primească ajutorul ăsta. Am vrut să formăm specialiști în domeniul medical, nu oportuniști. Marea mea satisfacție e că am ajuns la capăt, am atins indicatorul.

Doar în Macedonia statul s-a implicat într-un proiect asemănător. Pentru Ministerul Educației de acolo e un interes să aducă tineri la facultatea de medicină. La noi, Ministerul Educației se zbate în delir din punct de vedere financiar, nu are capacitatea de a susține un astfel de demers.

Alina Călin
medic rezident medicină chirurgicală
Spitalul Clinic de Urgență Sfântul Spiridon,
Iași

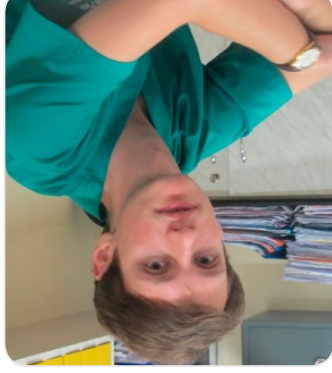
E absolut ceva normal să fi de etnie romă și să fi medic, asta nu mi se pare o reușită. Nu pentru asta vreau să fi apreciată, ci pentru pentru reușitele profesionale, pentru ceea ce fac. Vreau să demonstrez că sunt un medic de etnie romă la fel de bun și pentru pacienții romi și neromi. Mi-am adaptat majoritățile, dar trăiesc totuși în lumea mea, a minoritarilor, a romilor.

În clasa a XII-a frațele meu a avut un accident de mașină, a fost în stare gravă. A stat cam două luni în spital și șase luni acasă. Așa a apărut primul impuls de a urma Facultatea de Medicină. N-am făcut deloc pregătire, am încercat să învăț singură, mi-am cumpărat cartea de teste pentru admitere. Terminasem liceul pedagogic, la un profil de învățătoare-educatoare, care nu avea nicio legătură cu ce voiam să fac, fiindcă bineînțeles că nu s-a axat pe biologie, chimie - materii de bază pentru admitere. Și, totuși, din dorința de a reuși, m-am înscris, am dat admiterea, unde am și promovat. Și m-am ambiționat să și rămân și să-mi continui studiile în acest domeniu, iar de la an la an am fost și mai motivată să învăț, nu pentru note, ci pentru faptul că voi lucra cu oamenii și va trebui să-i înșănătoșesc.

Chirurgia mi se pare cea mai interesantă, trăiesc pentru asta, am o satisfacție. Îmi place foarte mult, dar este și foarte greu. Bursele m-au ajutat financiar să-mi continui studiile, altfel mi-ar fost aproape imposibil să mă întrec în. Ca să te dezvolți profesional, trebuie să investești în tine, în cursuri, cărți, atlase, manuale care sunt destul de costisitoare. La început, părinții au fost oarecum

alternative de învățare cum ar fi mentoratul, combinarea informațiilor culese din timpul orelor de curs cu testarea în practică a cunoștințelor (participarea la unele operații și consultarea pacienților), dar și intervenții voluntare în comunitățile de romi, accentul fiind pus pe oferirea de informații medicale care să ajute pe populația romă să identifice simptomele anuntor boli, oferirea de consultații medicale gratuite și altele. Iar ultimul ingredient care a contribuit la clădirea profesioniștilor romi în medicină a constat în cursurile de formare în advocacy prin care au dobândit abilități și cunoștințe pentru a susține schimbarea accesului la serviciile medicale de către populația romă din interiorul sistemului medical.

Inițial, bursierul rom era confuz, imatur, neliniștit, stigmatizat, lipsit de încredere de sine și temător, pentru ca apoi să devină încrezător în propriile decizii, mai curajos, interesat în studiu, competitiv și relaxat.

George Grădinaru

mentor în proiect
Absolvent UMF Grigore Popa, Iași, și al
Facultății de Fizică
Medic rezident anul 2 Chirurgie
Cardiovasculară, Spitalul Parhon, Iași

Pentru mine, cel mai important a fost să-i ajut pe tinerii romi din programul de mentorat să se perfecționeze în cariera lor. Ei practic sunt modele pentru alții din comunitatea lor.

Sincer, nu cred că etnia e un obstacol, mai degrabă poate fi un obstacol sexual pentru o fată care vrea să facă chirurgie, de pildă. Sunt mult mai multe

prejudcăți în sensul ăsta prin spitale. Dar, dacă ești dedicat și bine pregătit, poți să treci peste barierele astea.

Cred că ar trebui ca personalul din spitale, eventual asistente, infirmiere, nu neapărat medici, cineva să cunoască alte limbi, inclusiv limba romană, și trebuie să ai pe cineva în serviciu care să cunoască o limba de circulație internațională. Așa cum ar trebui să fie în spitalele trainiguri pentru cei cu dizabilități neuro-auditive, adică pentru surdo-muți, măcar semnele de bază să le învățăm. Nu există o chestie organizată, eu am învățat limbajul semnelor în timpul liber.

Ovidiu Mitu

mentor
Medic rezident Cardiologie, anul I Institutul
de Boli Cardiovasculare, Iași

Nu numai studenții de la mentorat au aflat lucruri noi, cât și eu, am văzut cum este să lucrezi cu o categorie care este defavorizată. Ce mi-a plăcut foarte mult este faptul că sunt niște studenți foarte ambițioși și dornici să practice o profesie grea și nobilă. Cu siguranță toți vor profesa. Faptul că au intrat la facultatea de medicină nu este un lucru ușor și sunt sigur că vor avea ambiția să și termine și să profeseze.

Daniel Rădulescu

Președintele Centrului Romilor pentru
Politici de Sănătate - SASTIPEN

În spitale, comportamentele cadrelor medicale sunt discriminatorii față de pacienții de etnie romă și față de pacienții săraci. Dacă ești rom și mai ești și sărac, de multe ori zici să te ferească Dumnezeu de sistemul medical.

Taberele de advocacy din proiect au avut două obiective: să-i determinăm pe tinerii romi care intră în sistemul medical să pledeze pentru schimbarea comportamentului colegilor lor neromi față de pacientul de etnie romă, și să-i încurajăm să-și asume identitatea. După zece zile plecau din tabără încrezători și cu putere de convingere.

Cursurile sunt extraordinar de frumoase, copiii sunt extraordinari, sunt dornici de cunoaștere, vin cu un bagaj minim de cunoștințe și pleacă cu un bagaj uriaș care trebuie fructificat. A trebuit să schimbăm comportamentul și imaginea de sine a unui copil care toată viața lui a fost învățat să fie român, dar, când a ajuns în societate, societatea l-a respins dacă avea visul să ajungă doctor.

Ideea a fost să intri în școală și în spital și să schimbi comportamentele prin intermediul unor modele pozitive, al unor tineri care să demonstreze prin exemplu personal că pot fi profesioniști indiferent de culoarea lor. Dacă interacționezi direct cu omul, îi schimbi comportamentul, oamenii ajung să accepte diversitatea și multiculturalitatea.

Am vrut ca tinerii să vină cu noi în comunități, să vadă ce înseamnă munca cu oameni nevoiași. Altfel nu pot să înțelegă problemele. Oamenii au nevoie să fie empatic cu problemele lor, să te pui la nivel cu ei.

„Pe hârtie” am fost formator, dar, în calitate de lider al organizației mele, am avut ca sarcină să veghez asupra buneii implementări a proiectelor din organizația asta, pe care am construit-o de la zero. Punem preț pe echipă, nu pe orgoliul personale.

Cerasela Bănică

Roma Education Fund Romania

În sistemul educațional academic nu există un pachet de măsuri complementare pentru a susține tinerii din grupurile dezavantajate, cum ar fi scutirea de la plata căminului sau a taxelor de școlarizare, care sunt foarte mari în învățământul universitar medical. Mai mult, sistemul educațional academic continuă să se focuseze pe metode de predare și învățare tradiționale, ignorând metodele inovative de acumulare a cunoștințelor, care ar pregăti mult mai bine studenții pentru piața muncii. Apoi, adaugi și ceilalți factori care influențează slaba participare a studenților romi în învățământul universitar, vei realiza câte obstacole sunt pentru a se crea „O generație de specialiști romi în domeniul medical”.

Proiectul acesta a adus un pachet de servicii care a răspuns nevoilor de mai sus și anume: măsuri de susținere a tinerilor romi prin burse, metode

Vom promova în continuare acest model, pentru că încercăm să convințem autoritățile locale și Ministerul Sănătății și Ministerul Educației să facem împreună o strategie plecând de la aceste rezultate. Noi am demonstrat că acest model de mentorat chiar funcționează și produce rezultate bune. Fără continuitate ar fi păcat să rămână totul în aer. Trebuie să ne gândim ce facem mai departe. Avem șase medici rezidenți, avem oameni cu CV extraordinar, dar cum rămâne cu ei?

Ana Ciutu

ActiveWatch -
Agenția de Monitorizare a Presei
Coordonator comunicare

„Profioniști romi în domeniul medical” a fost pentru mine prima implicare într-o campanie antidiscriminare, primul contact cu comunicarea despre etnia romă, dar și primul proiect structural în care am fost implicată. Lista lungă a premierelor poate continua. Nimic nu m-ar fi putut motiva mai bine. Veneam din universul comunicării comerciale și intram abrupt în povestea comunicării non-profit. La începutul programului m-am temut că lista lungă de premiere nu mă califică pentru misiunea care urmează. După ceva vreme am aflat că este mai interesant să comunic despre oameni decât despre produse și că reacțiile publicului la comunicarea antidiscriminare sunt veritabile - și cele pozitive, și cele negative. Lumea se bucură sau se revoltă, se emoționează sau se împotrivesc, își deschide sufletul și mintea

sau devine și mai rezistentă la schimbare. Asta face lucrurile mai dificile, dar și mai frumose.

Programul de burse se oprește pentru moment, încheind cei trei ani de finanțare europeană. Foști bursieri sunt azi în etape academice diferite, cei mai mulți dintre ei având mulți ani de studiu înainte. Sunt mulți cărora nu le va fi ușor să continue în lipsa unei burse. Știam că vom ajunge la acest moment, așa că, din 2012, am început colaborarea cu autoritățile publice. Una dintre cele mai importante reușite a fost introducerea burselor medicale și a conceptului acestui program în proiectul de Strategie a Guvernului României de incluziune a cetățenilor români de etnie romă din perioada 2014-2020. Acest lucru ar putea garanta permanența și stabilitatea programului, după adoptarea Strategiei.

Un medic rom poate părea în România anului 2013 un lucru ciudat. Contează că e rom? Punându-mi întrebarea asta îmi dau seama că există un lucru care leagă inseparabil două lumi aparent polarizate: rasisti și activiști pentru drepturile minorităților. Și pentru unii și pentru ceilalți contează. Din motive diferite, dar contează. Mi-aș dori să știu că nu ne desparte mult timp de clipa în care un medic rom va fi doar medic. Pentru mine ar fi un semn de normalitate, un semn că discriminarea este pe cale de dispariție.

de un profesor activ într-un liceu, care, pe lângă calitățile profesionale, să facă un demers destul de consecvent pe lângă directorul școlii pentru a le pune cursanților la dispoziție o sală de curs, uneori sămbăta și duminica.

Am avut profesori extraordinari de implicați, unii plăngeau dacă copiii nu luau peste salariu și program pentru ca un copil să intre la facultate, i se părea extraordinar că mama aceluși copil lucra cu ziua să-l ajute să devină medic.

Au fost copii care m-au impresionat extraordinar. Unii au venit de la profil Uman și tot au reușit la admitere. Alții au arătat că poți să faci pregătire de calitate pentru un scop atât de nobil precum cel de a intra la Medicină în condițiile în care poate nu ai ce mânca acasă. Din punctul meu de vedere, jos pălăria pentru un astfel de tânăr, mai ales că rata națională de promovare a Bacalaureatului, aceea de aproximativ 45%, a rămas constantă în ultimii ani. Mulți copii romi nu au unde să-și facă temele – e o singură cameră în dependență, nici măcar n-au un birou, au poate doar o masă în casă pentru toată familia. Și nu au totuși un părinte care să stea lângă ei să-i ajute. Mă uit la fetița mea, care are posibilitatea să vină la mine să-mi ceară ajutorul, dar am cunoscut elevi ai căror părinți erau analfabeți.

Pregătirea suplimentară este necesară, dar statul nu cred că va face acest lucru, atâta timp cât politicienii se gândesc că pregătirea suplimentară trebuie să intre în salariul standard al profesorilor și nu iau în calcul mediile din care vin copiii, familiile din care vin, diferențele de statut, de nevoi, de sănătate. Desori, copiii romi sunt mai realiști și vor ca lucrurile să se întâmple mai repede, se maturizează mai repede și vor să-și ofere singuri ceva, să ia mai puțin de la părinți, și asta nu doar în familiile cu dificultăți.

Clara Matei

Asociația Medicilor Rezidenți din România
Coordonator activități de mentorat

Proiectul a fost foarte relevant, în primul rând datorită mentoratului și bursei pe care le-am primit tinerii, pentru că fără ale nu ar fi putut să atingă rezultatele academice obținute.

Bursa fără mentorat nu își are sensul. Fără un mentor care să supravegheze toată activitatea academică a studentului o bursă nu-și are nicio relevanță. Facultatea de Medicină e foarte scumpă și pentru un rom și pentru un nerom. Dar, în primul rând, aceste burse nu au avut un caracter social, ci unul strict academic. Fără atingerea unor indicatori de performanță precum participarea la conferințe internaționale, competența de a redacta un abstract pentru un articol științific sau de a-ți face un portofoliu științific ce îți-ar putea asigura continuarea carierei academice, nu poți face asta.

Sistemul de mentorat este inovația acestui program, pentru că, la ora actuală, nu există sistem de mentorat în România. Există sistemul clasic cu profesor și asistent de curs. Mentorul presupune o atenție înțită pe un anumit student și vine cu experiența lui care este mai apropiată de anii de facultate. Majoritatea mentorilor au fost bine selecționați, sunt medici rezidenți și au trecut prin toate aceste etape.

Dacă excludem romii și neromii din imagine, avem un exemplu de proiect despre cum să faci învățământ de calitate în medicină. Avem exemple clare cu oameni care au făcut performanță și nu doar în cadrul acestui proiect, ci și în proiecte anterioare, susținute de Open Society Institute Budapesta. O avem pe Diana Pirjol, care acum este la Cambridge, pe Corina Stanciu care a primit neumarate burse Erasmus, avem studenți bursieri care și-au luat rezidențiatul și acum sunt, la rândul lor, mentori. Au putut să vadă, la rândul lor, cât de mare este responsabilitatea de mentor și cât de variate sunt problemele studenților pe care îi ai sub îndrumare.

se încred, conform unui barometru recent, în medici, ar putea fi o ocazie bună de promovare a proiectului în cadrul beneficiarilor sistemului medical, pornind de la un mesaj foarte simplu: în ciuda prejudecăților, o persoană de etnie romă îți poate salva oricând viața.

O altă componentă pe care aș vrea să o aduc în discuție se referă, în general, la proiectele care încearcă să construiască imaginea unei elite rome drept contrapondere la discursul dominant negativ despre această etnie. Desigur, încercarea de a înclina astfel balanța în ceea ce privește imaginea romilor este un demers necesar. Totuși, cred că există un mic pericol ascuns în spatele acestui tip de strategie, tradus în stigmatizarea susținută a romilor care nu se încadrează în aceste modele de succes. Dacă cetățenii obișnuți, mulți dintre ei răsăți, ar fi dispuși să accepte că există și „excepții” în cadrul acesti etnii, nu cred că sunt la fel de dispuși să translateze această „aură” asupra romilor din păturile de jos ale societății.

Una peste alta, cred că „Profesionști romi în domeniul medical” are cel puțin două componente fundamentale, respectiv șansele de integrare în sistemele educaționale de vârf și posibilitatea de participare la structurile profesionale ale sistemului medical, care se bucură de încrederea cetățenilor majoritari. Consider că educația este singura cale prin care, cu eforturi susținute și răbdare pentru efecte cuantificabile pe termen lung, se poate „sculpta” piatra de moară a rasismului cotidian, care continuă să lase urme adânci în mentalitățile și relațiile sociale în spațiul românesc și, prin extensie, în cel european.

Mariana Sandu
Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate
- SASTIPEN
Coordonator al componentei de tutore în
perioada 4 martie 2010 – 30 iunie 2012
Fostă profesoară de istorie

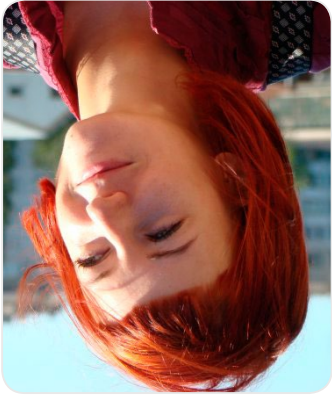

spre un scop bine-definit.

De când am fost mică, mi s-a zis că romii nu pot să facă performanță. Am fost așa de ambicioasă încât am arătat că se poate să vii din lipsuri și să compensezi prin propria ta inteligență și prin muncă. Pentru mine e o bucurie să văd că lucrez cu copii care demonstrează că munca lor, disciplina și inteligența îi duc la Componenta de tutore mi se pare printre cele mai importante din proiect - să găsești profesori care vor să se implice. Crezi profesioniști care devin empatici cu comunitățile dezavantajate. Cămenii empatici, care revin la comunitatea lor și care, când vor vedea un pacient rom în spital, vor ști că trebuie să-l îngrijiască și că trebuie să schimbe și percepția celorlalți medici. Rolul meu și al asistenților mei a fost să organizăm grupuri de tutore, după ce aflam numărul și localitățile de proveniență ale copiilor care voiau să urmeze meditații pentru admiterea la Medicină. A fost o misiune foarte grea, pentru că aveam niște copii dintr-un județ, de exemplu, dar distanțele dintre localități erau uneori și de 100 de kilometri și nu puteam să angajăm decât un tutore pentru un grup de doi până la șase copii și trebuia să știm exact unde ar trebui să-i străngem, localitatea de mijloc unde să se întâlnească. Fiecărui profesor trebuia să-i punem în vedere că un criteriu pentru angajare sa în proiect era să ne pună la dispoziție o sală de clasă, meditațiile să fie tot într-un mediu formal, nu acasă la profesor. Așa că fiecare grup avea nevoie

că au un comportament specific, că nu înțeleg de ce trebuie să fie asigurați pentru a avea parte de tratament sau de ce nu este eficient să se prezinte la spital, la Urgență, cu întreaga familie. Limitată pe cât ar fi la un stereotip - acela al romilor săraci, needucați sau (auto)segregați, părerea aceasta dă seama de o realitate obiectivă, deși parțială. Aduug la aceasta date statistice, care indică faptul că un procent considerabil din populația de etnie romă nu beneficiază de asigurări medicale. Acestea sunt doar două premise de la care putem pleca pentru a argumenta necesitatea existenței unui corp de profesioniști romi, declarați, în domeniul medical. Corina Stanciu povestea: „Una dintre cele mai urâte experiențe a fost să fiu internată într-un salon în care copiii de etnie romă erau legați de paturi. Mi-am dorit și eu să devin medic și să pot să ajut alți oameni, să fac lucrurile așa cum ar trebui făcute”. Este un argument suficient.

Mai departe, cine ar trebui să preia responsabilitatea unui program atât de extins, care implică niște costuri foarte ridicate atunci când este implementat în sistem centralizat? Răspunsul derivă dintr-o altă întrebare: unde este mai mare nevoie de medici, asistenți, personal specializat? Peisajul rural românesc, acolo unde trăiesc și mulți dintre romii „aceia”, este lipsit de cabinete medicale, de spitale apropiate, ceea ce transformă prevenția într-un mit. Deci, dacă viitorii profesioniști ar fi identificați, atrași și susținuți la nivel local, probabil că s-ar întoarce, sau ar avea dorința, să profeseze la nivel local. Ceea ce, alături de alți factori, ar crea o imaginea unei altfel de intervenții medicale și educaționale în comunitățile de romi.

Andra Matzal
redactor TOTB.ro

În calitate de coordonator al TOTB.ro, unde am publicat de-a lungul anilor nenumărate materiale în care încercăm să combatem, pe cât putem, rasismul, xenofobia și alte fenomene extrem de toxice pentru „sistemul imunitar” al societății, am întâlnit totodată nenumărate comentarii ale cititorilor, care arată cât de persistente și de adânc înrădăcinate în reflexe sunt atitudinile rasiste. Indiferent cât de multe modele sau exemple pozitive din rândul comunităților de romi am oferit publicului, am constatat cât de fragilă este percepția acestuia. După părerea mea, proiectele de tipul „Profesioniști romi în domeniul medical” sunt de o necesitate vitală pentru „însănătoșirea” pe termen lung a acestei percepții. Cred însă că impactul lor se va face simțit, în măsura în care e susținut de măsuri și politici coerente la mai multe niveluri. Prejudcățile internalizate de o mare parte a societății românești sunt puternic cimentate și e nevoie de multe eforturi sincronizate pentru a transforma aceste realități din cazuri excepționale, în aspecte ale firescului.

În același timp, consider că e nevoie ca astfel de campanii să depășească, pe cât posibil, sfera de diseminare a presei de nișă și a ONG-urilor, atâta vreme cât cea mai mare rezistență la schimbarea mentalității se înregistrează „la firul ierbii.” Prin urmare, pe lângă susținerea pe termen lung a acestui proiect și a altor inițiative similare, în alte domenii de activitate, cred că e necesară o informare cât mai directă a oamenilor obișnuiți, luând în considerare încrederea acestora în sistemul medical. Ținând cont că 53% dintre români

Damian Drăghici

Senator

Consilier al Prim Ministrului

Comisia pentru cultură, artă și mijloace de
informare în masă

A fi om ține de fiecare. A pleca în viață, de cele mai multe ori, cu dezavantașul de a fi de etnie romă și a trebui să dovedești că ești în primul rând OM este o mare provocare, o mare onoare și cu precădere o mare responsabilitate. A avea șansa de a deveni cadru medical, de a-ți dubla calitatea de OM cu responsabilitățile asumate prin depunerea jurământului și a face acest lucru cu fruntea sus și fără să duci „povara” vreunei apartenențe la un grup etnic defavorizat, reprezintă o ONOARE.

Această ONOARE, împreună cu faptul că sunteți OAMENI sper să vă ghideze în munca voastră viitoare și să nu uitați că și cei asemeni mie, vouă, etnicii romi, dar care nu au avut șansele noastre, sunt tot OAMENI și au nevoie de RESPECT. Respectându-i pe ei vă veți câștiga încet-încet respectul fiecăruia din jurul vostru. Pe al meu îl aveți. Ține de voi să cultivați și să păstrați respectul semenilor voștri.

Nu pot decât să vă urez baftă!

Irina Ursurealizatoarea emisiunii „Și eu m-am născut
în România”
Prima TV

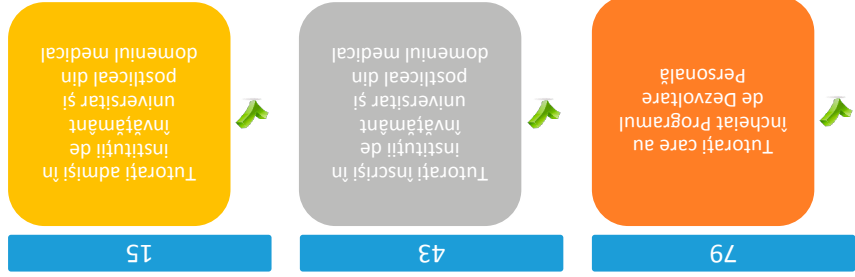
În 2011 o întâlneam pe Corina Stanciu, una dintre bursierele-vedetă ale programului „Profesiuniști romi în domeniul medical”. Interesul meu, ca realizator al unei serii de interviuri-portret cu persoane de etnie romă, sub titlul „Și eu m-am născut în România”, era de a oferi ceea ce s-ar numi un exemplu de bune practici. Mă orientam în demersul meu către indivizi, pentru a pune în valoare eforturile acestora de a obține succesul în contextul social românesc. În cazul Corinei Stanciu accentul s-a mutat, parțial, către contextul care a transformat-o pe adolescenta care provenea dintr-o familie mixtă (tatăl de etnie romă și mama majoritară) în Studentul Anului 2011 la Categoria Medicină (distincție acordată de către Fundația Voluntari pentru Idei și Proiecte). Corina a avut cel mai mare punctaj la momentul admiterii în proiect, a publicat lucrări de specialitate și a participat la conferințe internaționale din domeniu.

Povestea Corinei, multiplicată, am descoperit-o în alți doi bursieri - Corina Văduva și Florin Dumitrache. Și ei mi-au vorbit despre dificultatea de a se muta în București, lipsurile de acasă și greutățile pe care, fără ajutor, nu ar fi putut să le depășească pentru a avea o carieră “de elită”:

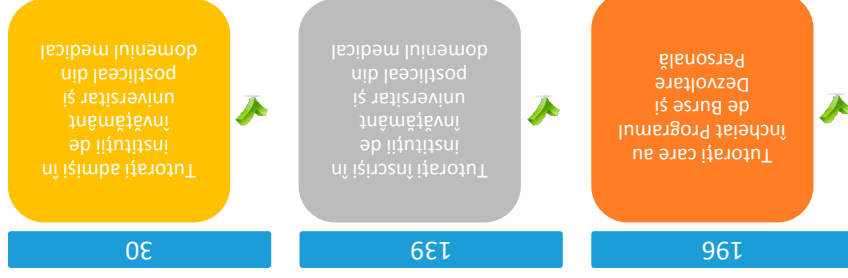
Sunt doar trei cazuri, pe care le-am cunoscut îndeaproape, iar acum trec la un alt context. De la practicanții medicinei preventive până la medicii din camerele de gardă am auzit, de multe ori, că pacienții romi pot fi o problemă,

REZULTATE TUTORAT

Tutorat 2011 - 2012

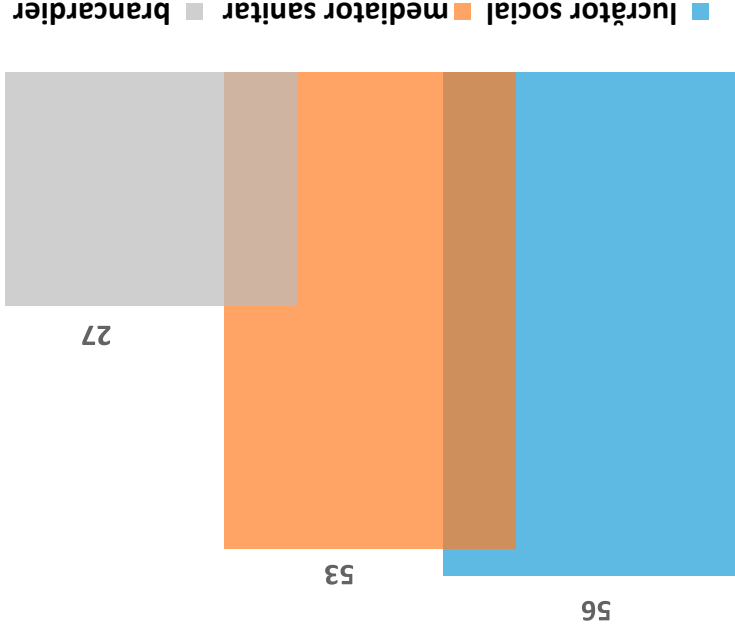

Tutorat 2012 - 2013

CALIFICARE / RECALIFICARE

Număr persoane instruite în programul de calificare/recalificare 2013

Mentorat 2012 - 2013

160

În cel de-al doilea an de implementarea Programului de Burse și Dezvoltare Personală au fost admisi 160 de mentorați.

152

152 dintre mentorații admiși au îndeplinit criteriile de performanță academică impuse de program și au finalizat cu succes Programul de Burse și Dezvoltare Personală.

6

Șase bursieri au încheiat anul academic cu media 10.

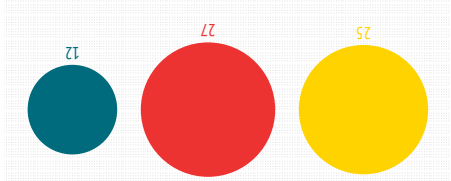
39

Aproape 40 de bursieri au terminat anul școlar cu medii ce depășeau nota 9.

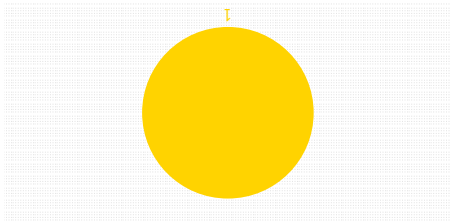
52

Mai mult de o treime dintre cei mentorați au obținut medii finale peste nota 8.

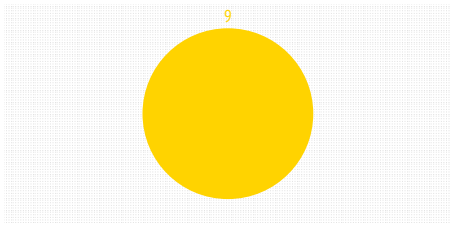
elevi postliceală

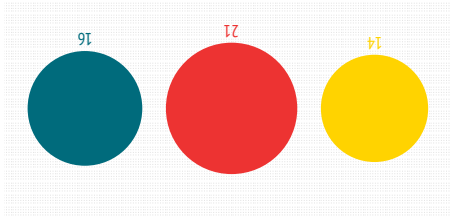
masteranzi

medici rezidenți

studenți

Mentorat 2011 - 2012

86

În primul an de derulare a programului de mentorat au fost admisi 86 de candidați: absolvenți de liceu, elevi ai unor școli postliceale, studenți și medici rezidenți.

81

La finalul primului an de mentorat, 81 de beneficiari au promovat Programul de Burse și Dezvoltare Personală

1

Un bursier a încheiat anul academic 2011 - 2012 cu media 10.

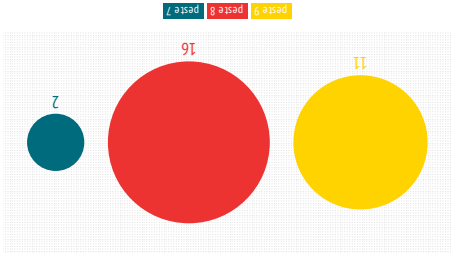
21

Alți 21 de bursieri au avut media finală peste 9.

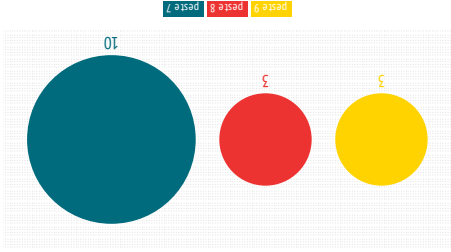
34

Aproape o treime dintre bursieri au încheiat anul de studiu cu medii peste 8.

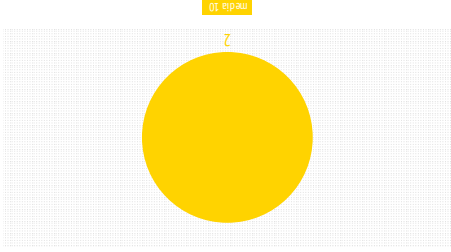
elevi postliceală

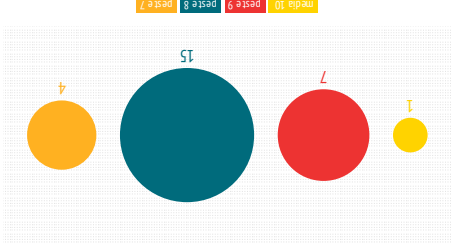
absolvenți de liceu

medici rezidenți

studenți

Programul de burse și dezvoltare personală Profesioniști romi în domeniul medical are misiunea să încurajeze performanțele academice ale tinerilor romi care se pregătesc pentru o carieră în domeniul medical. În perioada 2011-2013, tinerii de etnie romă au fost susținuți în cadrul celor două componente de pregătire, în funcție de etapa educațională a fiecăruia:

❖ **MENTORAT pentru cei care studiază în domeniul medicinei**

Studentii medicinii, elevii școlilor postliceale sanitare și medicii rezidenți au participat la sesiuni de pregătire teoretică și practică susținute de mentor, medici cu diferite specializări. Mentorii i-au îndrumat pe tinerii romi în procesul de studiu, oferindu-le consultări gratuite pe teme academice de interes medical. În plus, tinerii romi selectați au participat la tabăra de advocacy, au dezvoltat și implementat proiecte de voluntariat în cadrul comunităților sărace și au primit burse anuale.

❖ **TUTORAT pentru cei care doresc să studieze în domeniul medicinei**

Elevii din ultimul an de liceu și absolvenții de liceu care nu și-au putut continua studiile au participat la sesiuni de pregătire în regim gratuit la materiile biologie și chimie/fizică. Cursurile au fost axate pe programa pentru admiterea în unitățile de învățământ superior cu profil medical și au fost realizate de profesori de specialitate. În plus, elevii și absolvenții selectați în program au participat la tabere de motivare și au primit burse lunare.

Cele mai importante rezultate

ale anilor academici 2011 - 2012, 2012-2013

164 de studenți ai facultăților de medicină, farmacie, stomatologie, elevi ai școlilor postliceale sanitare și medicii rezidenți de etnie romă au devenit bursieri și au beneficiat de sesiunile de pregătire teoretică și practică acordate de medici cu diferite specializări.

275 de elevi și absolvenți de liceu romi au beneficiat de burse și de sesiuni de pregătire la biologie, chimie și fizică pentru susținerea examenului de admitere în cadrul instituțiilor de învățământ superior din domeniul medical.

Peste 1400 de persoane provenind din comunități sărace au beneficiat de consultatii gratuite oferite de bursierii proiectului și de mentorii lor.

Proiectul **O generație de specialiști romi în domeniul medical** susține accesul tinerilor romi la educație academică în domeniul medical și combate abordările stereotipe cu privire la dezinteresul persoanelor de etnie romă pentru educație și pentru practicarea de profesii care necesită un înalt grad de calificare. În cadrul proiectului a fost dezvoltat programul integrat de burse și dezvoltare personală **Profesioniști romi în domeniul medical**.

439 de tineri de etnie romă din România, interesați să urmeze o carieră în domeniul medical, au devenit bursieri în cadrul programului, în anii academici 2011-2012 și 2012-2013. Au fost selectați tinerii cu rezultate academice deosebite și cu o motivație puternică. De asemenea, peste 1500 de membri ai comunităților de romi din România au fost consultați în cadrul proiectelor de voluntariat inițiate și implementate de bursierii programului. Proiectul este implementat în România, la nivel național, de **ActiveWatch - Agenția de Monitorizare a Presei**, în perioada ianuarie 2011 – decembrie 2013.

Partenerii în cadrul proiectului sunt Fundația Roma Education Fund România, Asociația Medicilor Rezidenți, Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN și Open Society Institute.

O generație de specialiști romi în domeniul medical este un proiect cofinanțat din Fondul Social European, care continuă, într-o formă extinsă, activitățile din cadrul programului Roma Health Scholarship Program (RHSP). Acest program s-a desfășurat în România în perioada 2008-2011 și a reprezentat o inițiativă fără precedent în Europa Centrală și de Est.

În prezent, implementatorii proiectului își propun să identifice parteneri la nivel local pentru continuarea activităților programului, prin dezvoltarea de proiecte locale cu un număr mediu de 2 – 5 beneficiari. Comunitățile și autoritățile locale implicate în susținerea dezvoltării academice a tinerilor romi vor beneficia în viitor de muncă calificată a acestora în cadrul comunității.

Mircea Toma

Președinte ActiveWatch -
Agenția de Monitorizare a Presei

Locomotiva de vise

Eram la Cluj-Napoca cu prilejul unei întâlniri de promovare a burselor potențialilor candidați. Invitată să-și relateze experiența de bursieră, una dintre studențe a evocat un episod din copilăria ei și a povestit despre insistența cu care bunica ei încerca să o convingă să nu meargă la școală: „fata mea, nu merge că n-are rost; românii sunt mai deștepti, n-ai ce să cauți tu acolo”. Nesupunerea a fost una dintre cheile succesului tinerii, dar argumentul bunicii are forță emblematică pentru o problemă pe care programul nostru și-a propus să o atace: aspirația profesională a copiilor romi.

Ce răspunsuri își permit copiii romi să dea la întrebarea „Ce vrei să te faci când o să fii mare?“. Speranța are nevoie de repere, de câteva exemple de reușită. Cunoașteți vreun medic rom? Noi nu am găsit niciunul care să-și asume identitatea etnică de rom. Care mai are rost să-ți înalți privirea la înălțimea acestei profesii dacă nu există nici un co-etnic care să fi răzbit atât de sus? S-ar schimba ceva dacă ar apărea o generație de profesioniști romi în domeniul medical?

Proiectul nostru s-a născut din dorința de a elibera visele copiilor romi de neîncredere. Și iată că astăzi există câteva sute de tineri care se apropie de

un statut profesional de prestigiu. Două sunt condițiile necesare pentru ca ei să devină locomotive de aspirație profesională. Una este să fie buni profesioniști - de aceea programul nostru îi ajută cu burse numai pe acei studenți care au rezultate bune și foarte bune. Cealaltă este să rămână romi. Sunt convins că așa cum există peste un milion de romi absorbiți în populația generală, - romi deveniți români sau maghiari sau turci sau orice altceva - există și medici care „au fost” romi. Ei bine, speranța noastră este ca bursierii noștri să rămână romi și după ce vor avea un statut profesional de prestigiu. Copiii lipsiți de speranțe au nevoie să le arate bunicii lor că există medici romi.

PROLOG.....	2
DESPRE PROIECT.....	4
PROGRAMUL DE BURSE.....	5
REZULTATE MENTORAT.....	6
REZULTATE TUTORAT.....	10
CALIFICARE ŞI RECALIFICARE.....	11
TESTIMONIALE.....	12
LECŢII ÎNVĂŢATE.....	51
MESAJ PENTRU BURSIERI.....	54
EPILOG.....	55

GHID DE BUNE PRACTICI

PROGRAMUL Profesioniști in domeniul medical

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investiște în oameni!

